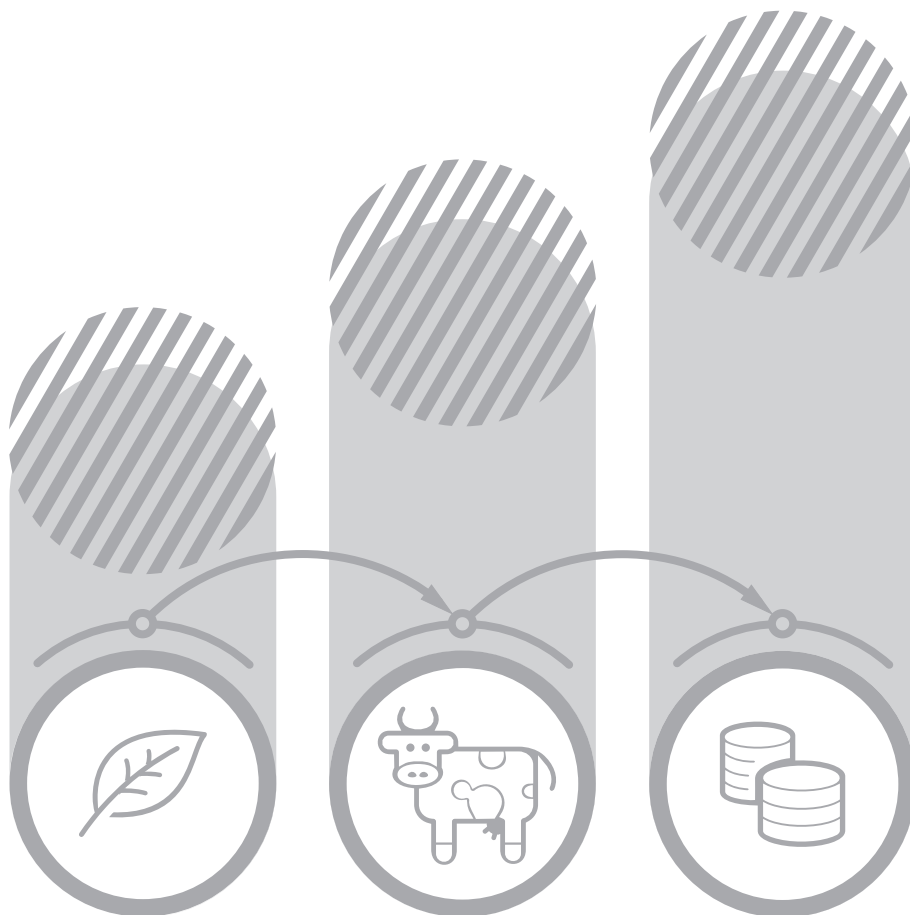

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2017 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2017

Rolnictwo w województwie podlaskim w 2017 r.

Agriculture in Podlaskie Voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Białymstoku

Statistical Office in Białystok

pod kierunkiem

supervised by

Ewy Kamińskiej-Gawryluk

Zespół autorski

Editorial team

Cecylia Jurkiewicz, Aldona Nagórka, Katarzyna Rozwadowska

Prace redakcyjne

Editorial work

Anna Przerwa, Anna Szeszko

Tłumaczenie

Translation

Kinga Justyna Karwowska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Sylwia Monika Jasińska, Monika Kowalewicz

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

bialystok.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu kolejną edycję wydawanej corocznie publikacji zatytułowanej „Rolnictwo w województwie podlaskim”, a jednocześnie pierwszą ukazującą się w serii „Analizy statystyczne”.

Opracowanie zawiera informacje o użytkowaniu gruntów w gospodarstwach rolnych, produkcji roślinnej i zwierzęcej, poziomie skupu, kształtowaniu się cen na rynku rolnym oraz czynnikach wpływających na wielkość produkcji upraw rolnych i ogrodniczych w 2017 r. W celu zobrazowania przemian i tendencji w rolnictwie, dane zestawiono z analogicznymi wielkościami z roku poprzedniego, a niektóre informacje zostały zaprezentowane w retrospekcji od 2000 r. Wybrane dane dla województwa podlaskiego przedstawiono w odniesieniu do kraju i innych województw.

W porównaniu z poprzednią edycją, treść publikacji uzupełniono o informacje dotyczące wyposażenia gospodarstw rolnych w ciągniki i urządzenia służące do wykonywania zabiegów ochrony roślin.

Oddając w Państwa ręce niniejszą publikację, mam nadzieję, że będzie ona źródłem przydatnych informacji dla osób zainteresowanych przedstawioną w niej tematyką. Jednocześnie pragnę serdecznie podziękować respondentom za przekazywanie danych stanowiących podstawę do opracowania informacji statystycznych z zakresu rolnictwa w naszym regionie. Zwracam się także z uprzejmą prośbą o zgłaszanie uwag i wniosków, które będą pomocne w kształtowaniu treści i formy kolejnych edycji prezentowanej publikacji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, lipiec 2018 r.

Preface

Statistical Office in Białystok is pleased to present the next edition of the annual publication titled "Agriculture in Podlaskie Voivodship", which is, at the same time, the first in the series of "Statistical Analyses".

The elaboration contains basic information on land use in agricultural holdings, crop and animal output, procurement, prices on the agricultural market as well as factors affecting the volume of production of agricultural and horticultural crops in 2017. To illustrate changes and tendencies in agriculture, data have been compared with the analogous values of the previous year and selected information has been shown in a retrospective since 2000. Certain data for Podlaskie voivodship have been shown against the background of the country and other voivodships.

In comparison with the previous edition, this publication has been supplemented with information on farms equipped with agricultural tractors and machines for plant protection treatment.

Presenting the following publication, I hope that it will be a source of interesting and useful information for people interested in this subject. At the same time I would like to express my gratitude to all respondents for providing data being the basis for statistical elaborations on agriculture in the region. I would also like to ask for comments and conclusions that will contribute to shaping and enriching both the content and the form of subsequent editions of this publication.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, July 2018

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
<i>Preface</i>	<i>4</i>
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	11
<i>Symbols. Major abbreviations</i>	
Synteza	12
<i>Executive summary</i>	<i>13</i>
Rozdział 1 - Produkcja roślinna	14
<i>Chapter 1 - Crop output</i>	
1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin	14
<i>1.1. Conditions of vegetation and crop production</i>	
1.1.1. Warunki agrometeorologiczne	14
<i>1.1.1. Agrometeorological conditions</i>	
1.1.2. Poziom nawożenia	16
<i>1.1.2. Fertilization level</i>	
1.1.3. Użytkowanie gruntów	18
<i>1.1.3. Land use</i>	
1.1.4. Powierzchnia zasiewów	28
<i>1.1.4. Sown area</i>	
1.2. Zboża	30
<i>1.2. Cereals</i>	
1.3. Strączkowe jadalne	38
<i>1.3. Edible pulses</i>	
1.4. Ziemniaki	39
<i>1.4. Potatoes</i>	
1.5. Rośliny oleiste	41
<i>1.5. Oil crops</i>	
1.6. Uprawy pastewne	43
<i>1.6. Fodder crops</i>	
1.7. Uprawy ogrodnicze	50
<i>1.7. Garden crops</i>	
1.7.1. Warzywa gruntowe	50
<i>1.7.1. Ground vegetables</i>	
1.7.2. Owoce	53
<i>1.7.2. Fruit</i>	
Rozdział 2 - Produkcja zwierzęca	58
<i>Chapter 2 - Animal output</i>	
2.1. Bydło i owce	58
<i>2.1. Cattle and sheep</i>	

2.2. Trzoda chlewna	62
2.2. <i>Pigs</i>	
2.3. Drób	66
2.3. <i>Poultry</i>	
2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych	67
2.4. <i>Production of major animal product</i>	
Rozdział 3 - Ciągniki i urządzenia do zabiegów ochrony roślin w gospodarstwach rolnych	71
<i>Chapter 3 - Tractors and machines for plant protection treatment in agricultural holdings</i>	
Rozdział 4 - Skup produktów rolnych	73
<i>Chapter 4 - Procurement of agricultural products</i>	
Rozdział 5 - Ceny w rolnictwie	77
<i>Chapter 5 - Prices in agriculture</i>	
Rozdział 6 - Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	82
<i>Chapter 6 - Gross, final and market agricultural output</i>	
Uwagi ogólne	87
<i>General notes</i>	89
Aneks	91
<i>Appendix</i>	
I Rolnictwo w województwie podlaskim na tle pozostałych województw w 2017 r.	92
<i>I Agriculture in Podlaskie voivodship against the background of other voivodships in 2017</i>	
II Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	94
<i>II Trends and major economic and production results in agriculture</i>	

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.	Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od sierpnia 2016 r. do marca 2017 r. na tle norm wieloletnich	14
Table 1.	<i>Average monthly air temperatures and precipitation in the period of August 2016–March 2017 at the background of multi-year norms</i>	
Tablica 2.	Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów atmosferycznych w okresie od kwietnia do października 2017 r. na tle norm wieloletnich	15
Table 2.	<i>Average monthly air temperatures and precipitation in the period of April–October 2017 at the background of multi-year norms</i>	
Tablica 3.	Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2016/17	16
Table 3.	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2016/17 farming year</i>	
Tablica 4.	Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe	17
Table 4.	<i>Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers</i>	
Tablica 5.	Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych	20
Table 5.	<i>Land use in agricultural holdings</i>	
Tablica 6.	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach w 2017 r.	23
Table 6.	<i>Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2017</i>	
Tablica 7.	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r.	25
Table 7.	<i>Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2017</i>	
Tablica 8.	Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r.	27
Table 8.	<i>Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2017</i>	
Tablica 9.	Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów	29
Table 9.	<i>Sown area by crop groups</i>	
Tablica 10.	Powierzchnia uprawy zbóż	31
Table 10.	<i>Crop area of cereals</i>	
Tablica 11.	Plony zbóż	32
Table 11.	<i>Yields of cereals</i>	
Tablica 12.	Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju	34
Table 12.	<i>Yields of cereals in Podlaskie voivodship against the background of the country</i>	
Tablica 13.	Zbiory zbóż	35
Table 13.	<i>Production of cereals</i>	
Tablica 14.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych	38
Table 14.	<i>Crop area, yields and production of edible pulses</i>	
Tablica 15.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków	40
Table 15.	<i>Area, yields and production of potatoes</i>	

Tablica 16.	Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe	40
Table 16.	<i>Production of cereals and potatoes in terms of cereal units</i>	
Tablica 17.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych	41
Table 17.	<i>Crop area, yields and production of oil crops</i>	
Tablica 18.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku	42
Table 18.	<i>Crop area, yields and production of rape and turnip rape</i>	
Tablica 19.	Powierzchnia paszowa	44
Table 19.	<i>Feed area</i>	
Tablica 20.	Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze	44
Table 20.	<i>Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed</i>	
Tablica 21.	Plony nasion roślin pastewnych	46
Table 21.	<i>Yields of fodder seeds</i>	
Tablica 22.	Plony roślin pastewnych	47
Table 22.	<i>Yields of fodder crops</i>	
Tablica 23.	Zbiory pasz	47
Table 23.	<i>Feed production</i>	
Tablica 24.	Produkcja z łąk trwałych	48
Table 24.	<i>Permanent meadows production</i>	
Tablica 25.	Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2017 r.	49
Table 25.	<i>Structure of permanent meadow area and production in 2017</i>	
Tablica 26.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych	51
Table 26.	<i>Crop area, yields and production of ground vegetables</i>	
Tablica 27.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach	54
Table 27.	<i>Crop area, yields and production of tree fruit in orchards</i>	
Tablica 28.	Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach	56
Table 28.	<i>Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit in orchards</i>	
Tablica 29.	Pogłowie bydła	58
Table 29.	<i>Cattle livestock</i>	
Tablica 30.	Struktura pogłowia bydła i owiec w 2017 r.	61
Table 30.	<i>Structure of cattle and sheep livestock in 2017</i>	
Tablica 31.	Pogłowie owiec	62
Table 31.	<i>Sheep livestock</i>	
Tablica 32.	Pogłowie trzody chlewnej	63
Table 32.	<i>Pig livestock</i>	
Tablica 33.	Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2017 r.	66
Table 33.	<i>Structure of pig livestock in 2017</i>	
Tablica 34.	Pogłowie drobiu	66
Table 34.	<i>Poultry livestock</i>	
Tablica 35.	Produkcja żywca rzeźnego	68
Table 35.	<i>Production of animals for slaughter</i>	

Tablica 36.	Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów	69
Table 36.	<i>Production of meat, fats and pluck</i>	
Tablica 37.	Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych wełny owczej i miodu	70
Table 37.	<i>Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey</i>	
Tablica 38.	Ciągniki w gospodarstwach rolnych	71
Table 38.	<i>Tractors in agricultural holdings</i>	
Tablica 39.	Opryskiwacze i niestandardowe urządzenia do zabiegów ochrony roślin i gospodarstwa rolne je wykorzystujące w 2017 r.	72
Table 39.	<i>Sprayers and non-standard machines for plant protection treatment as well as agricultural holdings using them in 2017</i>	
Tablica 40.	Skup ważniejszych produktów rolnych	74
Table 40.	<i>Procurement of major agricultural products</i>	
Tablica 41.	Wartość skupu produktów rolnych	76
Table 41.	<i>Procurement value of agricultural products</i>	
Tablica 42.	Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym	77
Table 42.	<i>Average prices of arable land and meadows in private turnover</i>	
Tablica 43.	Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	79
Table 43.	<i>Average procurement prices of major agricultural products</i>	
Tablica 44.	Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	80
Table 44.	<i>Average marketplace prices received by farmers</i>	
Tablica 45.	Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej	83
Table 45.	<i>Indices of gross, final and market agricultural output</i>	
Tablica 46.	Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej	84
Table 46.	<i>Structure of gross and market agricultural output</i>	

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.	Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych	17
Chart 1.	<i>Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land</i>	
Wykres 2.	Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	18
Chart 2.	<i>Structure of land use in agricultural holdings by user's seat in 2017</i>	
Wykres 3.	Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2017 r.	22
Chart 3.	<i>Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2017</i>	
Wykres 4.	Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2017 r.	32
Chart 4.	<i>Structure of cereals sown area in 2017</i>	
Wykres 5.	Plony zbóż z 1 ha	34
Chart 5.	<i>Cereals yields per 1 ha</i>	
Wykres 6.	Zbiory zbóż	37
Chart 6.	<i>Production of cereals</i>	
Wykres 7.	Powierzchnia uprawy ziemniaków	39
Chart 7.	<i>Area of potatoes</i>	
Wykres 8.	Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku	42
Chart 8.	<i>Crop area of rape and turnip rape</i>	
Wykres 9.	Powierzchnia uprawy kukurydzy	45
Chart 9.	<i>Crop area of maize</i>	
Wykres 10.	Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2017 r.	46
Chart 10.	<i>Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops in 2017</i>	
Wykres 11.	Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych w 2017 r.	50
Chart 11.	<i>Structure of crop area of ground vegetables in 2017</i>	
Wykres 12.	Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2017 r.	53
Chart 12.	<i>Structure of tree fruit production in orchards in 2017</i>	
Wykres 13.	Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w 2017 r.	56
Chart 13.	<i>Structure of fruit bushes and berry fruit production in orchards in 2017</i>	
Wykres 14.	Pogłowie bydła	60
Chart 14.	<i>Cattle livestock</i>	
Wykres 15.	Pogłowie trzody chlewnej	65
Chart 15.	<i>Pig livestock</i>	
Wykres 16.	Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego	73
Chart 16.	<i>Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk</i>	
Wykres 17.	Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	81
Chart 17.	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley</i>	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol <i>Symbol</i>	Opis <i>Description</i>
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit</i>
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma (,)	used in figures represents the decimal point

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>	Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>	°C	stopień Celsjusza <i>centigrade</i>
mln	milion <i>million</i>	cd. <i>cont.</i>	ciąg dalszy <i>continued</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>	dok. <i>cont.</i>	dokończenie <i>continued</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>	np. <i>e.g.</i>	na przykład <i>for instance</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>	p.proc. <i>pp</i>	punkt procentowy <i>percentage point</i>
dt	decytona <i>deciton</i>	r.	rok
t	tona <i>tonne</i>	poz.	pozycja
		str.	strona
mm	milimetr <i>millimeter</i>	tj.	to jest
		tzw.	tak zwany
ha	hektar <i>hectare</i>	Dz. U.	Dziennik Ustaw
		GUS	Główny Urząd Statystyczny <i>Statistics Poland</i>
l	litr <i>litre</i>	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>Polish Classification of Activities</i>

Synteza

W porównaniu z wynikami Badania Struktury Gospodarstw Rolnych w 2016 r., dane uzyskane z badania czerwcowego w 2017 r. wskazują na:

- zmniejszenie powierzchni użytków rolnych o 29,9 tys. ha (o 1,1%), przy czym zmalał areał wszystkich rodzajów użytków rolnych, z wyjątkiem powierzchni zajmowanej przez ogrody przydomowe,
- spadek liczby gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne (ogółem o 0,6 tys., tj. 0,8%) we wszystkich grupach obszarowych użytków rolnych; wzrost zanotowano tylko w przypadku gospodarstw z przedziałów obszarowych 3–5 ha i 10–15 ha użytków rolnych,
- zmniejszenie przeciętnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie z 13,49 ha do 13,22 ha,
- spadek powierzchni zasiewów zbóż o 0,6 tys. ha (o 0,1%), strączkowych łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno o 1,2 tys. ha (o 8,2%), pastewnych o 6,4 tys. ha (o 3,5%) i roślin pozostałych o 16,3 tys. ha (o 79,6%), a wzrost powierzchni uprawy ziemniaków o 8,3 tys. ha (prawie dwukrotny) oraz roślin przemysłowych o 1,7 tys. ha (o 12,3%).

Ponadto w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zanotowano:

- wyższe zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, ziemniaków oraz rzepaku i rzepiku, co było wynikiem zarówno zwiększenia powierzchni ich uprawy jak i lepszego plonowania. Zbiory zbóż wzrosły o 85,4 tys. t (o 7,7%), ziemniaków – o 252,4 tys. t (ponad dwukrotnie), a rzepaku i rzepiku – o 16,0 tys. t (o 45,4%),
- spadek produkcji kukurydzy na ziarno o 11,9 tys. t (o 10,2%), gryki, prosa i innych zbożowych łącznie o 1,4 tys. t (o 23,6%),
- zwiększenie produkcji siana łąkowego o 46,1 tys. t (o 2,4%),
- wzrost powierzchni uprawy warzyw gruntowych o 0,5% i wyższe o 0,5 tys. t (o 1,6%) zbiory warzyw,
- znaczny spadek (o 20,6%) produkcji owoców z drzew owocowych w sadach, mimo wzrostu (o 0,4%) powierzchni ich uprawy, oraz spadek areału uprawy (o 5,4%) i zbiorów owoców (o 7,2%) z krzewów owocowych i plantacji jagodowych,
- wzrost pogłowia bydła o 71,3 tys. szt. (o 7,5%), owiec o 5,0 tys. szt. (o 25,8%) oraz drobiu o 1484,4 tys. szt. (o 13,5%), natomiast spadek liczebności stada świń o 4,8 tys. szt. (o 1,6%),
- najwyższą w kraju produkcję mleka i obsadę bydła w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych w 2017 r., które wynosiły odpowiednio 2362 l i 95,7 szt.,
- wzrost skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) o 5,8%, w tym pszenicy (o 12,0%) i żyta (o 22,5%), a także ziemniaków (o 14,6%), mleka (o 6,5%) oraz żywca wołowego i drobiowego (odpowiednio o 24,5% i 9,8%), natomiast spadek skupu żywca wieprzowego (o 11,8%),
- wzrost cen gruntów rolnych w obrocie prywatnym (z wyjątkiem cen zakupu/sprzedaży łąk),
- wzrost cen podstawowych produktów rolnych w skupie (z wyjątkiem cen ziemniaków oraz żywca drobiowego), a także produktów roślinnych (z wyjątkiem ceny ziemniaków jadalnych) w obrocie wolnorynkowym,
- niewielką poprawę uwarunkowań chowu trzody chlewnej; relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu i ukształtowała się na poziomie 8,7 wobec 8,6 w 2016 r., natomiast relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia wyniosła 6,8 wobec 6,7 rok wcześniej.

W 2016 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) zmniejszyła się o 7,0%, przy spadku o 11,5% produkcji zwierzęcej i wzroście o 10,3% produkcji roślinnej.

Executive summary

In comparison with the results of the 2016 Farm Structure Survey, data coming from June's edition of 2017 show as follows:

- diminishing the agricultural land area by 29.9 thous. ha (by 1.1%): the area of all kinds of agricultural land has diminished excluding kitchen gardens area,
- a decrease in the number of agricultural holdings with agricultural land (in total by 0.6 thous., i.e. 0.8%) in all area groups of agricultural land; an increase has only been noted in the case of holdings belonging to area groups possessing 3–5 and 10–15 ha of agricultural land,
- a drop in the average area of agricultural land in an agricultural holding from 13.49 ha to 13.22 ha,
- a fall in the sown area of the following: cereals by 0.6 thous. ha (by 0.1%), pulses together with cereal and pulses mixed for grain by 1.2 thous. ha (by 8.2%), feed by 6.4 thous. ha (3.5%) and other crops by 16.3 thous. ha (by 79.6%) and growth (almost double) in the area of potatoes by 8.3 thous. ha as well as industrial crops – by 1.7 thous. ha (by 12.3%).

In 2017, in comparison with the previous year, the following have been observed:

- higher production of basic cereals with cereal mixed, potatoes, rape and turnip rape, which was a result of both an increase in the crop area and better yields. Production of the following has increased: cereals by 85.4 thous. t (by 7.7%), potatoes by 252.4 thous. t (it almost doubled) and rape and turnip rape – by 16.0 thous. t (by 45.4%),
- a decrease in both maize for grain production by 11.9 thous. t (by 10.2%) and buckwheat, millet and other cereals altogether by 1.4 thous. t (by 23.6%),
- an increase in meadow hay production by 46.1 thous. t (by 2.4%),
- growth of both crop area of ground vegetables and production of vegetables by 0.5% and by 0.5 thous. t (by 1.6%) respectively,
- a significant fall of these: the production of tree fruit in orchards by 20.6% (in spite of the fact that their area has grown by 0.4%) and the area of fruit bushes and berry fruit by 5.4% as well as their production by 7.2%,
- an increase in cattle livestock by 71.3 thous. heads (by 7.5%), sheep by 5.0 thous. heads (by 25.8%), poultry by 1484.4 thous. heads (by 13.5%), whereas a decrease in pigs herd livestock by 4.8 thous. heads (by 1.6%),
- the highest result in milk production and in cattle density per 1 ha of agricultural land in the entire country in 2017, namely 2362 l and 95.7 heads,
- growth in the procurement of basic cereals consumer and for feed (including cereal mixed) by 5.8%, of which wheat by 12.0%, rye by 22.5%, potatoes by 14.6%, milk by 6.5%, as well as procurement of cattle and poultry for slaughter – by 24.5% and 9.8% respectively, but a fall of procurement of pigs for slaughter – by 11.8%,
- an increase in agricultural land prices in private turnover (apart from procurement/sale prices of meadows),
- a rise in the procurement prices of basic agricultural products (excluding the prices of potatoes as well as poultry for slaughter) and crop output (apart from potato prices) in marketplace turnover,
- a slight increase in pig raising in a given year in relation to the previous year. Procurement prices of pigs for slaughter to marketplace rye price has grown and reached 8.7 in comparison with 8.6 in 2016. Procurement prices of pigs for slaughter to marketplace price of barley in the region amounted to 6.8 in 2017 as compared with 6.7 noted a year before.

In 2016, in relation to the previous year, gross agricultural product (in constant prices) has decreased by 7.0%, with a decrease in animal output by 11.5% and an increase in crop output by 10.3%.

Rozdział 1

Chapter 1

Produkcja roślinna

Crop output

1.1. Warunki wegetacji i zbioru roślin

1.1. Conditions of vegetation and crop production

1.1.1. Warunki agrometeorologiczne

1.1.1. Agrometeorological conditions

Jesień 2016

Autumn 2016

Warunki pogodowe panujące jesienią 2016 r. w województwie podlaskim były na ogół korzystne dla rolnictwa. Siewy zbóż ozimych przeprowadzono w większości w terminach optymalnych. Częste opady deszczu w październiku poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na proces kiełkowania ziarna i wschody ozimin. Temperatura powietrza w listopadzie podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wzrostu i rozwoju później zasianych ozimin, a dobowe wahania temperatury sprzyjały hartowaniu się roślin. Oziminy weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione.

Tablica 1. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów^a atmosferycznych w okresie od sierpnia 2016 r. do marca 2017 r. na tle norm wieloletnich

Table 1. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of August 2016–March 2017 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie Specification	Miesiące Months							
	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
Średnia temperatura powietrza w °C: Average monthly air temperature in °C:								
1971–2000 ^b	16,4	11,7	6,8	1,6	-1,9	-3,8	-3,1	0,6
2016/17	17,0	13,4	5,6	1,5	0,1	-4,6	-2,1	4,3
Suma opadów atmosferycznych w mm: Precipitation in mm:								
1971–2000 ^b	63	55	48	43	41	31	25	33
2016/17	73	28	116	61	50	17	41	64

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Zima–jesień 2017

Winter–autumn 2017

Przebieg pogody w miesiącach zimowych nie stwarzał na ogół większego zagrożenia dla zimujących zasiewów, pomimo występujących w pierwszej połowie stycznia dużych spadków temperatury powietrza, przy niewielkiej pokrywie śnieżnej. Krótkotrwałe spadki temperatury w następnych miesiącach nie spowodowały wymarznieć na plantacjach dzięki zalegającej wówczas pokrywie śnieżnej chroniącej rośliny przed wychłodzeniem.

Tablica 2. Średnie miesięczne temperatury powietrza i sumy opadów^a atmosferycznych w okresie od kwietnia do października 2017 r. na tle norm wieloletnich
Table 2. Average monthly air temperatures and precipitation^a in the period of April–October 2017 against the background of multi-year norms

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Miesiące <i>Months</i>						
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Średnia temperatura powietrza w °C: <i>Average monthly air temperature in °C:</i>							
1971–2000 ^b	6,4	12,5	15,4	16,9	16,4	11,7	6,8
2017	5,9	12,7	15,9	16,9	17,6	13,0	7,9
Suma opadów atmosferycznych w mm: <i>Precipitation in mm:</i>							
1971–2000 ^b	38	51	73	84	63	55	48
2017	77	63	114	106	78	106	119

a Średnie temperatury i sumy opadów obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych miesięcznych wartości z dwóch stacji meteorologicznych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej zlokalizowanych w Białymstoku i Suwałkach. b Dane dotyczą średnich miesięcznych z tego okresu.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Average monthly air temperatures and precipitation were calculated as the arithmetic means of average monthly values from two weather stations of the Institute of Meteorology and Water Management located in Białystok and Suwałki. b Data concern averages of a given period.

Source: data come from the Institute of Meteorology and Water Management.

Wzrost temperatury w trzeciej dekadzie marca 2017 r. przyczynił się do wznowienia wegetacji. Na początku tego okresu potrzeby wodne roślin były w pełni zaspokojone. Wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych, przedsięwziętych i siewów było przerywane opadami deszczu. Kwietniowe chłody połączone z obfitym deszczem hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Na przełomie pierwszej i drugiej połowy maja wystąpiły przymrozki, które spowodowały uszkodzenia niektórych upraw rolnych i sadowniczych. Wyraźne ocieplenie w trzeciej dekadzie miesiąca przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. Notowane w drugiej dekadzie czerwca opady deszczu, miejscami dość obfite, wpłynęły na dobre uwilgotnienie gleby. Lokalnie, ulewne deszcze, połączone z burzami, silnym wiatrem oraz gradobiciami, spowodowały nadmierne uwilgotnienie gleby. Żniwa rozpoczęto, podobnie jak w roku poprzednim, czyli na początku drugiej dekady lipca, jednak były one często przerywane i do końca miesiąca ich zaawansowanie było niewielkie. Próby prowadzenia żniw na plantacjach nadmiernie uwilgotnionych i podmokłych kończyły się grzęźnięciem kombajnów. W sierpniu panowały nieco korzystniejsze warunki pogodowe, co pozwoliło na kontynuację żniw. Do końca miesiąca prace żniwne zakończono na obszarze prawie całego województwa. Tylko w sporadycznych przypadkach prowadzono je jeszcze na początku września. Jakość ziarna ze zbiorów 2017 r. miała na ogół gorsze parametry biochemiczne niż zebrane go w przeciętnych latach.

1.1.2. Poziom nawożenia

1.1.2. Fertilization level

W roku gospodarczym 2016/17 w województwie podlaskim zużyto 116,6 tys. t nawozów mineralnych lub chemicznych w przeliczeniu na czysty składnik, czyli o 12,5 tys. t, tj. o 12,1% więcej niż w poprzednim roku. Wzrost zużycia dotyczył wszystkich asortymentów nawozów: azotowych – o 8,0 tys. t (o 14,5%), fosforowych – o 1,5 tys. t (o 7,5%) i potasowych – o 3,0 tys. t (o 10,5%).

Tablica 3. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2016/17

Table 3. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient in 2016/17 farming year

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Nawozy mineralne lub chemiczne ¹ <i>Mineral or chemical fertilizers¹</i>				Nawozy wapniowe ² <i>Lime fertilizers²</i>	
	ogółem <i>total</i>	azotowe <i>nitrogenous</i>	fosforowe <i>phosphatic</i>	potasowe <i>potassic</i>		
a – w liczbach bezwzględnych <i>a – in absolute numbers</i>						
b – 2015/16=100						
W tonach <i>In tonnes</i>						
Ogółem <i>Total</i>	a	116617	63420	21853	31344	37838
	b	112,1	114,5	107,5	110,5	208,9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	a	114617	62359	21461	30797	36336
	b	112,7	115,3	108,0	111,1	220,9
Na 1 ha użytków rolnych w kg <i>Per 1 ha of agricultural land in kg</i>						
Ogółem <i>Total</i>	a	109,6	59,6	20,5	29,5	35,6
	b	115,2	117,8	110,2	113,9	214,5
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	a	109,1	59,4	20,4	29,3	34,6
	b	115,2	117,9	110,3	113,6	226,1

1 Łącznie z wieloskładnikowymi. 2 Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

1 Including mixed fertilizers. 2 Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

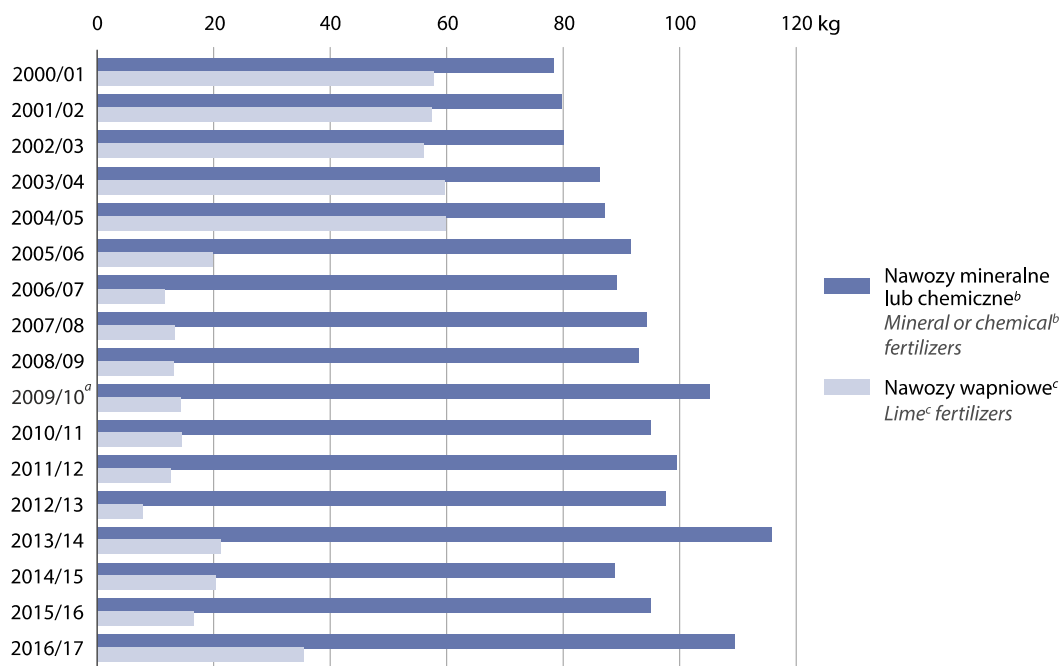
Lata gospodarcze dotyczą okresu od 1 VII do 30 VI, np. rok gospodarczy 2016/17 dotyczy okresu od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.

W omawianym okresie w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 109,6 kg nawozów mineralnych lub chemicznych, czyli o 14,5 kg (o 15,2%) więcej niż rok wcześniej, natomiast w skali kraju zużyto ich 107,8 kg (o 1,9% więcej niż przed rokiem). Przeciętnie w województwie podlaskim na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużycie nawozów wyniosło 110,1 kg wobec 95,7 kg w roku gospodarczym 2015/16. Stosunek N:P:K w dawce nawozowej ukształtował się według proporcji 1,00:0,34:0,49, tj. korzystniejszej niż przed rokiem, ale nadal znacząco odbiegał od zalecanego nawożenia zrównoważonego dla upraw polowych (proporcja N:P:K = 1:0,50:0,98).

Zużycie nawozów wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik w roku gospodarczym 2016/17 wyniosło 37,8 tys. t i było o 19,7 tys. t, tj. ponad dwukrotnie wyższe niż rok wcześniej. Przeciętnie na 1 ha użytków rolnych przypadło 35,6 kg tych nawozów, natomiast na 1 ha użytków rolnych utrzymanych w dobrej kulturze rolnej zużyto średnio 35,7 kg czyli po 19,0 kg więcej niż w roku poprzednim. W kraju zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych było o 32,8 kg wyższe niż w województwie podlaskim.

Wykres 1. Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych

Chart 1. Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census. b Including mixed fertilizers. c Mostly frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

Tablica 4. Gospodarstwa rolne stosujące nawozy mineralne lub chemiczne oraz wapniowe

Table 4. Agricultural holdings using mineral or chemical as well as lime fertilizers

Wyszczególnienie Specification		Nawozy mineralne lub chemiczne Mineral or chemical fertilizers					Nawozy wapniowe Lime fertilizers
		ogółem total	azotowe nitrogenous	fosforowe phosphatic	potasowe potassic	wieloskładnikowe mixed	
Ogółem Total	2015/16	58851	46694	6786	9415	39922	6808
	2016/17	59238	50297	10194	9509	36943	6066
	2015/16=100	100,7	107,7	150,2	101,0	92,5	89,1
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	2015/16	58798	46651	6783	9403	39880	6789
	2016/17	59190	50255	10189	9496	36908	6047
	2015/16=100	100,7	107,7	150,2	101,0	92,5	89,1

W roku gospodarczym 2016/17 nawożenie mineralne stosowało 59,2 tys. gospodarstw, tj. o 0,7% więcej niż rok wcześniej, i stanowiły one 73,6% gospodarstw posiadających użytki rolne. Wśród gospodarstw stosujących nawożenie mineralne lub chemiczne na użytkach rolnych nawozów azotowych używało 50,3 tys. gospodarstw, czyli 84,9% ich ogólnej liczby, nawozów fosforowych – 10,2 tys. (tj. 17,2%), potasowych – 9,5 tys. (tj. 16,1%), zaś wieloskładnikowych – 36,9 tys. (tj. 62,4%).

W omawianym okresie nawozy wapniowe stosowało 6,1 tys. gospodarstw, tj. o 10,9% mniej niż w poprzednim roku, i stanowiły one tylko 7,5% gospodarstw z użytkami rolnymi.

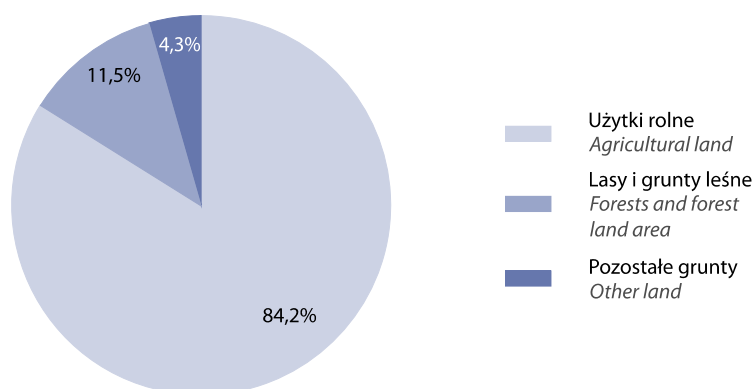
1.1.3. Użytkowanie gruntów

1.1.3. Land use

W czerwcu 2017 r. ogólna powierzchnia gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim wyniosła 1263,8 tys. ha i była o 13,8 tys. ha (o 1,1%) mniejsza od zanotowanej rok wcześniej. Użytki rolne zajmowały 1064,1 tys. ha, lasy i grunty leśne – 144,8 tys. ha, zaś pozostałe grunty – 54,9 tys. ha.

Wykres 2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych w 2017 r. Stan w czerwcu

Chart 2. Structure of land use in agricultural holdings by user's seat in 2017 As of June

Powierzchnia gruntów ogółem oznacza łączną powierzchnię użytków rolnych, lasów i gruntów leśnych oraz pozostałych gruntów niezależnie od tytułu władania – własnych, dzierżawionych (na zasadzie umowy i bezumownie), użytkowanych z tytułu zajmowania określonego stanowiska (leśniczy, ksiądz, nauczyciel itp.), wspólnych w części przypadającej użytkownikowi, a także użytkowane przez gospodarstwo grunty należące do gospodarstw opuszczonych.

Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 III 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (tekst jednolity Dz. U. 2015 poz. 1551) – prezentuje się w podziale na:

- zasiewy,
- grunty ugorowane,
- uprawy trwałe (w tym sady),
- ogrody przydomowe,
- łąki trwałe,
- pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe – użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze rolnej w dniu 1 czerwca danego roku.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska. Zaliczamy tu grunty zarówno uprawnione, jak i nieuprawnione (np. gospodarstwa o powierzchni użytków rolnych poniżej 1 ha) do płatności obszarowych. Do gruntów ugorowanych zaliczono także grunty przygotowane pod zasiewy (np. warzyw), ale do 1 czerwca danego roku nieobsiane lub nieobsadzone, a także powierzchnię upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Powierzchnia upraw trwałych to łączna powierzchnia plantacji drzew owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, krzewów owocowych rosnących w zwartym nasadzeniu, szkółek drzew i krzewów owocowych, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych gruntowych upraw trwałych, w tym wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, choinek bożonarodzeniowych, a także upraw trwałych pod osłonami.

Powierzchnia ogrodów przydomowych to powierzchnia zlokalizowana najczęściej wokół siedziby gospodarstwa, często oddzielona od reszty gospodarstwa. Obejmuje powierzchnię upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie w gospodarstwie domowym użytkownika gospodarstwa rolnego. Sporadycznie nadwyżki zbiorów mogą być sprzedawane. Ogród przydomowy może obejmować zarówno uprawy rolne i ogrodnicze jednoroczne, jak i uprawy wieloletnie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Powierzchnia łąk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), z zasady koszonych, a w rejonach górskich również powierzchnia koszonych hal i połonin. Łąki powinny być utrzymywane w dobrej kulturze rolnej i przynajmniej raz w roku koszone, ale zbiory niekoniecznie wykorzystywane do celów produkcyjnych.

Powierzchnia pastwisk trwałych to powierzchnia gruntów pokrytych trwale trawami (5 lat lub więcej), które z zasady nie są koszone lecz wypasane, a w rejonach górskich również powierzchnia wypasanych hal i połonin utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z pastwiskami trwałymi niewykorzystywanymi do celów produkcyjnych oraz z ekstensywnie wypasanymi pastwiskami położonymi na terenie pagórkowatym lub na znacznej wysokości, na glebach niskiej klasy, na których nie stosuje się nawożenia, podsiewów, melioracji itp.).

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych to powierzchnia o wielkości co najmniej 0,10 ha, pokryta roślinnością leśną (zalesiona) lub przejściowo jej pozbawiona (niezalesiona) oraz gruntów związanych z gospodarką leśną. Uwzględnia się tu powierzchnię szkółek drzew leśnych założonych na terenach leśnych i wykorzystywanych na potrzeby własne gospodarstwa rolnego (niehandlowe), a także powierzchnię drzew i krzewów szybko rosnących prowadzonych na użytkach rolnych.

Powierzchnia pozostałych gruntów to powierzchnia gruntów będących pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych (własnych i dzierżawionych), rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia terenów bagiennych, powierzchnia innych gruntów (torfowiska, zwirownie), nieużytków (w tym gruntów zadrzewionych i zakrzaczonych) oraz powierzchnia przeznaczona dla rekreacji (np. zlokalizowana wokół domu, pola golfowe itp.). Do pozostałych gruntów zalicza się także powierzchnię gruntów rolnych nieużytkowanych rolniczo, jeżeli grunty te nie powrócą już do użytkowania rolniczego, np. grunty rolne przeznaczone pod budowę drogi, supermarketu.

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych
Stan w czerwcu**

Table 5. Land use in agricultural holdings
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
		ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
W hektarach <i>In hectares</i>			
Powierzchnia ogólna <i>Total area</i>	1277656	1263808	1248742
Użytki rolne <i>Agricultural land</i>	1094009	1064130	1050414
w dobrej kulturze rolnej <i>in good agricultural condition</i>	1087198	1058997	1046146
grunty orne <i>arable land</i>	693896	677680	668320
w tym pod zasiewami <i>of which sown area</i>	688275	672934	663692
uprawy trwałe <i>permanent crops</i>	5962	5655	5614
w tym sady <i>of which orchards</i>	5814	5132	5095
ogrody przydomowe <i>kitchen gardens</i>	1037	1339	1339
łąki trwałe <i>permanent meadows</i>	330635	329068	326514
pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	55668	45255	44360
pozostałe <i>other</i>	6811	5133	4268
Lasy i grunty leśne <i>Forests and forest land area</i>	132525	144780	144267
Pozostałe grunty <i>Other land</i>	51122	54898	54061
W % powierzchni ogólnej <i>In % of total area</i>			
Powierzchnia ogólna <i>Total area</i>	100,0	100,0	100,0
Użytki rolne <i>Agricultural land</i>	85,6	84,2	84,1
w dobrej kulturze rolnej <i>in good agricultural condition</i>	85,1	83,8	83,8
grunty orne <i>arable land</i>	54,3	53,6	53,5
w tym pod zasiewami <i>of which sown area</i>	53,9	53,2	53,1

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (cd.)
Stan w czerwcu**

Table 5. Land use in agricultural holdings (cont.)
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W % powierzchni ogólnej (dok.) <i>in % of total area (cont.)</i>			
Użytki rolne (dok.): <i>Agricultural land (cont.):</i>			
uprawy trwałe <i>permanent crops</i>	0,4	0,4	0,4
w tym sady <i>of which orchards</i>	0,4	0,4	0,4
ogrody przydomowe <i>kitchen gardens</i>	0,1	0,1	0,1
łąki trwałe <i>permanent meadows</i>	25,9	26,0	26,1
pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	4,4	3,6	3,6
pozostałe <i>other</i>	0,5	0,4	0,3
Lasy i grunty leśne <i>Forests and forest land area</i>	10,4	11,5	11,6
Pozostałe grunty <i>Other land</i>	4,0	4,3	4,3
Rok poprzedni=100 <i>Previous year=100</i>			
Powierzchnia ogólna <i>Total area</i>	102,8	98,9	99,4
Użytki rolne <i>Agricultural land</i>	103,4	97,3	97,8
w dobrej kulturze rolnej <i>in good agricultural condition</i>	103,5	97,4	97,9
grunty orne <i>arable land</i>	105,2	97,7	97,8
w tym pod zasiewami <i>of which sown area</i>	105,0	97,8	97,9
uprawy trwałe <i>permanent crops</i>	82,1	94,9	94,9
w tym sady <i>of which orchards</i>	91,2	88,3	87,6
ogrody przydomowe <i>kitchen gardens</i>	85,6	129,1	129,1
łąki trwałe <i>permanent meadows</i>	102,4	99,5	99,7

**Tablica 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych (dok.)
Stan w czerwcu**

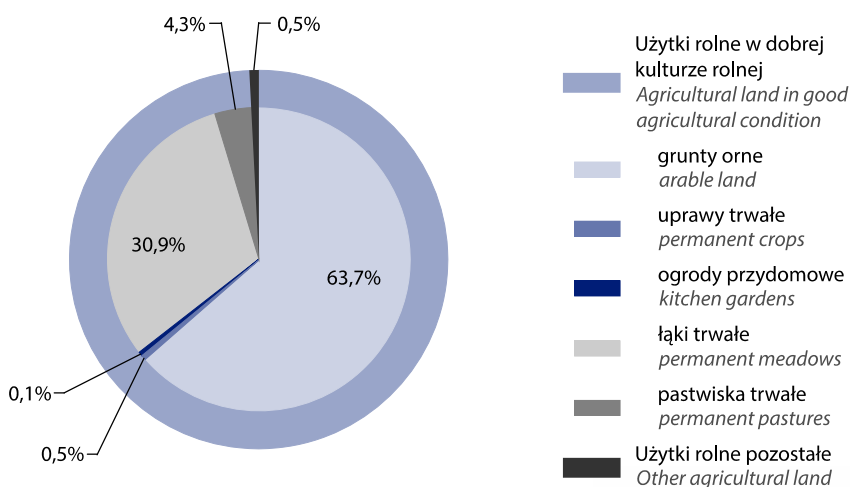
Table 5. Land use in agricultural holdings (cont.)
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
		ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
Rok poprzedni=100 (dok.) <i>Previous year=100 (cont.)</i>			
Użytki rolne (dok.): <i>Agricultural land (cont.):</i>			
pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	93,3	81,3	88,1
pozostałe <i>other</i>	89,0	75,4	72,4
Lasy i grunty leśne <i>Forests and forest land area</i>	98,4	109,2	109,3
Pozostałe grunty <i>Other land</i>	101,4	107,4	107,0

W czerwcu 2017 r. udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w regionie wyniósł 84,2% i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 1,4 p.proc. Lasy i grunty leśne stanowiły 11,5% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych, a ich udział w strukturze użytkowania gruntów był o 1,1 p.proc. wyższy niż rok wcześniej. Pozostałe grunty zajmowały 4,3% ogólnej powierzchni, czyli o 0,3 p.proc. więcej niż przed rokiem.

**Wykres 3. Struktura użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w 2017 r.
Stan w czerwcu**

Chart 3. Structure of agricultural land in agricultural holdings in 2017
As of June

Dominujące w województwie podlaskim gospodarstwa indywidualne w czerwcu 2017 r. posiadały w użytkowaniu 1248,7 tys. ha, tj. 98,8% ogólnej powierzchni gruntów w gospodarstwach rolnych, w tym 1050,4 tys. ha użytków rolnych, co stanowiło 98,7% użytków rolnych znajdujących się w zasobach gospodarstw rolnych w regionie.

Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne w czerwcu 2017 r. wyniosła 80,5 tys., z czego 80,4 tys., tj. 99,9% były to dominujące w województwie gospodarstwa indywidualne. W porównaniu ze stanem w czerwcu 2016 r. liczba gospodarstw uległa zmniejszeniu o 0,8%, a powierzchnia użytków rolnych w tych gospodarstwach – o 2,7%. Średnia powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie wyniosła 13,22 ha, przy czym w gospodarstwie o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha – 13,29 ha.

Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach w 2017 r. Stan w czerwcu

Table 6. *Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2017 As of June*

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a <i>Area groups of agricultural land^a</i>	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne <i>Agricultural holdings with agricultural land</i>		Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha <i>Agricultural land area in agricultural holdings in ha</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w gospodarstwach indywidualnych <i>of which in private farms</i>
W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>				
Ogółem <i>Total</i>	80500	80403	1064130	1050414
Do 1 ha <i>Up to</i>	494	494	493	493
Powyżej 1 ha <i>Over</i>	80006	79909	1063637	1049921
1–2 ha	5319	5315	7993	7988
2–3	5481	5481	13034	13034
3–5	10933	10928	41423	41404
5–10	21457	21446	153737	153662
10–15	14976	14972	181222	181169
15–20	7946	7941	136765	136680
20–30	7388	7382	174118	173975
30–50	4374	4365	159649	159279
50 ha i więcej <i>and more</i>	2133	2080	195695	182730

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Tablica 6. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne i powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach w 2017 r. (dok.)

Stan w czerwcu

Table 6. Agricultural holdings with agricultural land and the area of agricultural land in agricultural holdings in 2017 (cont.)

As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a <i>Area groups of agricultural land^a</i>	Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne <i>Agricultural holdings with agricultural land</i>		Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych w ha <i>Agricultural land area in agricultural holdings in ha</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym w gospodarstwach indywidualnych <i>of which in private farms</i>
2016=100				
Ogółem <i>Total</i>	99,2	99,2	97,3	97,8
Do 1 ha <i>Up to</i>	62,7	62,7	64,4	64,4
Powyżej 1 ha <i>Over</i>	99,6	99,6	97,3	97,8
1–2 ha	99,0	99,0	101,9	101,9
2–3	84,7	84,8	82,8	82,8
3–5	108,7	108,6	104,0	104,0
5–10	98,5	98,5	99,2	99,2
10–15	105,8	105,8	105,1	105,1
15–20	96,5	96,5	96,7	96,6
20–30	97,5	97,5	95,3	95,3
30–50	97,1	97,1	94,8	94,7
50 ha i więcej <i>and more</i>	98,0	98,2	93,3	95,8

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

W czerwcu 2017 r. wśród gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne 72,1 tys. (89,6% ich ogólnej liczby) posiadało zasiewy. Na uwagę zasługują gospodarstwa z powierzchnią łąk i pastwisk trwałych, których udział wynosił odpowiednio: 79,3% i 14,6%. W co czwartym gospodarstwie prowadzono, głównie na potrzeby gospodarstwa domowego, uprawy na niewielkich powierzchniach w ogrodach przydomowych. Uprawy trwale zanotowano jedynie w 4,2% gospodarstw rolnych.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r. Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2017 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a <i>Area groups of agricultural land^a</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne <i>Of grand total – holdings with agricultural land</i>						
		w dobrej kulturze rolnej <i>in good agricultural condition</i>						pozostałe <i>other</i>
		razem <i>total</i>	z razem <i>of total</i>					
			pod zasiewami <i>sown area</i>	grunty ugorowane <i>fallow land</i>	uprawy trwałe <i>permanent crops</i>	łąki trwałe <i>permanent meadows</i>	pastwiska trwałe <i>permanent pastures</i>	
Ogółem <i>Total</i>								
Ogółem <i>Grand total</i>	80500	80498	72133	2237	3370	63841	11733	1586
Do 1 ha <i>Up to</i>	494	494	163	–	–	331	–	–
1–2	5319	5319	3494	–	163	2602	164	104
2–3	5481	5481	3669	158	350	3568	–	414
3–5	10933	10933	9463	498	96	8242	759	–
5–7	10096	10096	8763	182	439	8084	1495	366
7–10	11361	11361	10758	336	328	9231	1393	141
10–15	14976	14975	14327	606	783	13123	3035	235
15–20	7946	7946	7835	122	643	6794	1978	105
20–30	7388	7388	7259	200	345	6314	1597	132
30–50	4374	4374	4319	79	124	3792	856	36
50 ha i więcej <i>and more</i>	2133	2132	2084	56	100	1761	456	53
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>								
Razem <i>Total</i>	80403	80402	72074	2218	3363	63781	11707	1573
Do 1 ha <i>Up to</i>	494	494	163	–	–	331	–	–
1–2	5315	5315	3492	–	163	2600	163	104
2–3	5481	5481	3669	158	350	3568	–	414
3–5	10928	10928	9460	496	96	8241	758	–
5–7	10090	10090	8760	180	439	8081	1494	365
7–10	11356	11356	10756	335	327	9228	1392	141
10–15	14972	14971	14324	605	782	13121	3034	235

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Tablica 7. Gospodarstwa rolne posiadające użytki rolne według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r. (dok.)

Stan w czerwcu

Table 7. Agricultural holdings with agricultural land by area groups of agricultural land in 2017 (cont.)
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition						pozostałe other
		razem total	z razem of total					
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures	
w tym gospodarstwa indywidualne (dok.) of which private farms (cont.)								
15–20	7941	7941	7833	121	642	6790	1977	105
20–30	7382	7382	7254	198	345	6313	1596	132
30–50	4365	4365	4315	78	123	3787	853	34
50 ha i więcej and more	2080	2080	2049	45	96	1722	440	43

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

Najwięcej, bo aż 47,4 tys., czyli 58,8% gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne znajdowało się w grupie obszarowej 3–15 ha użytków rolnych. Zajmowały one 35,4% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw rolnych posiadających powyżej 15 ha użytków rolnych było 21,8 tys., czyli 27,1% ogółu omawianych gospodarstw. Użytkowały one 62,6% powierzchni ogólnej użytków rolnych. Gospodarstw pozostałych o powierzchni użytków rolnych 0–3 ha zanotowano 11,3 tys. (14,0% ogółu) i zajmowały one zaledwie 2,0% powierzchni użytków rolnych w województwie.

Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r. Stan w czerwcu

Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2017 As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition						pozostałe other
		razem total	z razem of total					
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures	
Ogółem Total								
Ogółem Grand total	1064130	1058997	672934	4746	5655	329068	45255	5133
Do 1 ha Up to	493	493	163	–	–	330	–	–
1–2	7993	7984	4739	–	41	3061	75	9
2–3	13034	12674	5959	157	377	6063	–	360
3–5	41423	41423	26601	422	14	13375	877	–
5–7	59030	57842	34866	246	488	19874	2237	1188
7–10	94707	94324	59274	231	460	30836	3310	384
10–15	181222	180279	113174	2273	403	55779	8345	943
15–20	136765	136393	82061	129	627	45747	7687	373
20–30	174118	173847	108808	159	636	55671	8424	271
30–50	159649	159485	99376	722	500	51383	7449	164
50 ha i więcej and more	195695	194253	137913	404	2108	46950	6852	1442
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms								
Razem Total	1050414	1046146	663692	4628	5614	326514	44360	4268
Do 1 ha Up to	493	493	163	–	–	330	–	–
1–2	7988	7978	4736	–	41	3059	75	9
2–3	13034	12674	5959	157	377	6063	–	360
3–5	41404	41404	26590	422	14	13371	873	–
5–7	58992	57806	34857	243	488	19855	2232	1186

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

**Tablica 8. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych według grup obszarowych użytków rolnych w 2017 r. (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 8. Area of agricultural land in agricultural holdings by area groups of agriculture land in 2017 (cont.)
As of June

Grupy obszarowe użytków rolnych ^a Area groups of agricultural land ^a	Ogółem Grand total	Z ogółem – gospodarstwa posiadające użytki rolne Of grand total – holdings with agricultural land						
		w dobrej kulturze rolnej in good agricultural condition						pozostałe other
		razem total	z razem of total					
			pod zasiewami sown area	grunty ugorowane fallow land	uprawy trwałe permanent crops	łąki trwałe permanent meadows	pastwiska trwałe permanent pastures	
w tym gospodarstwa indywidualne (dok.) of which private farms (cont.)								
7–10	94670	94286	59260	230	459	30814	3310	384
10–15	181169	180227	113144	2272	402	55774	8331	943
15–20	136680	136307	82044	114	627	45695	7686	373
20–30	173975	173704	108705	150	636	55670	8395	271
30–50	159279	159191	99296	720	500	51224	7394	88
50 ha i więcej and more	182730	182075	128938	320	2068	44659	6065	654

a Przedziały grup obszarowych użytków rolnych są lewostronnie domknięte i prawostronnie otwarte, z wyjątkiem grup: do 1 ha, gdzie przedział jest obustronnie domknięty oraz 1–2 ha, gdzie przedział jest obustronnie otwarty.

a Intervals of area groups of agricultural land are left closed and right open, excluding groups: up to 1 ha, where the interval is closed as well as 1–2 ha, where the interval is open.

1.1.4. Powierzchnia zasiewów

1.1.4. Sown area

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym. Do powierzchni pod zasiewami nie zaliczamy powierzchni sadów, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, uprawy wikliny, drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także innych upraw trwałych (w tym choinek bożonarodzeniowych) oraz powierzchni upraw trwałych pod osłonami. Nie zalicza się tu również powierzchni plantacji drzew i krzewów szybkorosnących prowadzonych na użytkach rolnych, które kwalifikowane są do lasów, upraw w ogrodach przydomowych a także powierzchni upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny, zakwalifikowanych do gruntów ugorowanych.

Dane o powierzchni zasiewów dotyczą poszczególnych ziemiopłodów uprawianych w plonie głównym.

W 2017 r. w województwie podlaskim pod zasiewy przeznaczono 672,9 tys. ha, tj. 99,3% ogólnej powierzchni gruntów ornych. W porównaniu z rokiem poprzednim powierzchnia zasiewów uległa zmniejszeniu o 15,3 tys. ha, tj. o 2,2%.

W omawianym roku zboża uprawiano na powierzchni 419,3 tys. ha, czyli o 0,6 tys. ha (o 0,1%) mniejszej niż rok wcześniej. Zajmowały one 62,3% ogólnej powierzchni zasiewów, a ich udział był o 1,3 p.proc. większy w stosunku do zanotowanego przed rokiem.

Powierzchnia strączkowych (łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi) uprawianych na ziarno w 2017 r. ukształtowała się na poziomie 13,9 tys. ha i była mniejsza niż w poprzednim roku o 1,2 tys. ha (o 8,2%). Ich udział w strukturze zasiewów wyniósł 2,1% wobec 2,2% rok wcześniej.

Areał uprawy ziemniaków (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) w omawianym roku wyniósł 16,7 tys. ha i zwiększył się w porównaniu z rokiem poprzednim o 8,3 tys. ha (niemal dwukrotnie), a ich udział w strukturze zasiewów wzrósł o 1,3 p.proc. i ukształtował się na poziomie 2,5%.

W 2017 r. rośliny przemysłowe uprawiano na 16,6 tys. ha, czyli na powierzchni o 1,8 tys. ha (o 12,3%) większej niż rok wcześniej, a ich udział w strukturze powierzchni zasiewów wzrósł o 0,4 p.proc. w porównaniu z zanotowanym w 2016 r. i wyniósł 2,5%.

Tablica 9. Powierzchnia zasiewów według grup ziemiopłodów Stan w czerwcu

Table 9. Sown area by crop groups As of June

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Zboża ^a Cereals ^a	Strączkowe ^b Pulses ^b	Ziemniaki ^c Potatoes ^c	Przemysłowe ^d Industrial ^d	Pastewne Feed	Pozostałe ^e Other ^e	
W hektarach In hectares								
Ogółem	2016	688275	419884	15105	8350	14767	209638	20527
Total	2017	672934	419331	13867	16684	16584	202286	4184
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		663692	413373	13382	16650	14881	201291	4114
W odsetkach In percent								
Ogółem	2016	100,0	61,0	2,2	1,2	2,1	30,5	3,0
Total	2017	100,0	62,3	2,1	2,5	2,5	30,1	0,6
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		100,0	62,3	2,0	2,5	2,3	30,3	0,6
2016=100								
Ogółem		97,8	99,9	91,8	199,8	112,3	96,5	20,4
Total								
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		97,9	100,1	91,9	200,9	112,0	96,5	20,1

a Zboża podstawowe, owies z jęczmieniem i inne mieszanki zbożowe, kukurydza na ziarno, gryka, proso i inne zbożowe. b Strączkowe jadalne i strączkowe pastewne na ziarno oraz mieszanki zbożowo-strączkowe na ziarno. c Bez powierzchni uprawy w ogrodach przydomowych. d Buraki cukrowe, rzepak i rzepik, len (łącznie z lmem oleistym), konopie i tytoń. e Warzywa, truskawki, łubin gorzki, wysadki okopowych oraz inne, np. zioła.

a Basic cereals, oats with barley and other mixed grains, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. b Consumer pulses and feed pulses for grain as well as cereal and pulses mixed for grain. c Excluding kitchen gardens area. d Sugar beets, rape, turnip rape, flax (including oil-flax), hemp and tobacco. e Vegetables, strawberries, bitter lupine, root plant planting and others, e.g. herbs.

Pod uprawę roślin pastewnych w analizowanym roku przeznaczono 202,3 tys. ha, czyli o 7,4 tys. ha (o 3,5%) mniej niż przed rokiem. Zajmowały one 30,1% ogólnej powierzchni zasianej, co oznacza spadek o 0,4 p.proc. w stosunku do 2016 r.

W omawianym roku areal uprawy roślin pozostałych wyniósł 4,2 tys. ha i był o 16,3 tys. ha (o 79,6%) mniejszy od zanotowanego w 2016 r. Ich udział w powierzchni zasiewów osiągnął poziom 0,6% i zmalał o 2,4 p.proc. w odniesieniu do poprzedniego roku.

1.2. Zboża

1.2. Cereals

Zboża, jeżeli nie zaznaczono inaczej, to:

- zboża podstawowe: pszenica, żyto, jęczmień, owies i pszenżyto,
- mieszanki zbożowe na ziarno,
- gryka, proso, kukurydza na ziarno i pozostałe zbożowe, np. sorgo.

Powierzchnia uprawy zbóż ogółem pod zbiory w 2017 r. wyniosła 419,3 tys. ha i w porównaniu z zanotowaną w 2016 r. zmniejszyła się o 0,6 tys. ha, tj. o 0,1%. W strukturze zasiewów zboża zajmowały 62,3% wobec 61,0% rok wcześniej. Areal zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnął poziom 400,6 tys. ha i był o 1,4 tys. ha, tj. o 0,3% większy niż przed rokiem.

W 2017 r., w stosunku do roku poprzedniego, zmniejszyła się powierzchnia uprawy:

- jęczmienia jarego – o 2,8 tys. ha (o 12,8%),
- owsa – o 2,0 tys. ha (o 4,3%),
- pszenżyta ozimego – o 8,9 tys. ha (o 12,6%),
- mieszanek zbożowych ozimych – o 0,2 tys. ha (o 5,6%),
- gryki, prosa i innych zbożowych – o 1,1 tys. ha (o 22,3%),
- kukurydzy na ziarno – o 0,8 tys. ha (o 5,3%).

Zwiększył się natomiast areal zasiewów:

- pszenicy jarej – o 4,4 tys. ha (o 23,4%),
- pszenicy ozimej – o 0,5 tys. ha (o 1,8%),
- żyta – o 7,8 tys. ha (o 18,3%),
- jęczmienia ozimego – o 1,8 tys. ha (prawie trzykrotnie),
- pszenżyta jarego – o 58 ha (o 0,5%),
- mieszanek zbożowych jarych – o 0,7 tys. ha (o 0,5%).

W 2017 r. formy ozime zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zajmowały powierzchnię 149,0 tys. ha, czyli o 1,0 tys. ha (o 0,7%) większą od zanotowanej rok wcześniej. Areal uprawy zbóż jarych obejmował 251,6 tys. ha i w odniesieniu do 2016 r. zwiększył się o 0,4 tys. ha (o 0,1%).

W omawianym roku pod uprawę zbóż intensywnych (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) przeznaczono 150,5 tys. ha, czyli o 5,0 tys. ha (o 3,2%) mniej niż w roku poprzednim. Powierzchnia uprawy zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) ukształtowała się na poziomie 250,1 tys. ha i była o 6,3 tys. ha (o 2,6%) większa niż w 2016 r.

**Tablica 10. Powierzchnia uprawy zbóż
Stan w czerwcu**

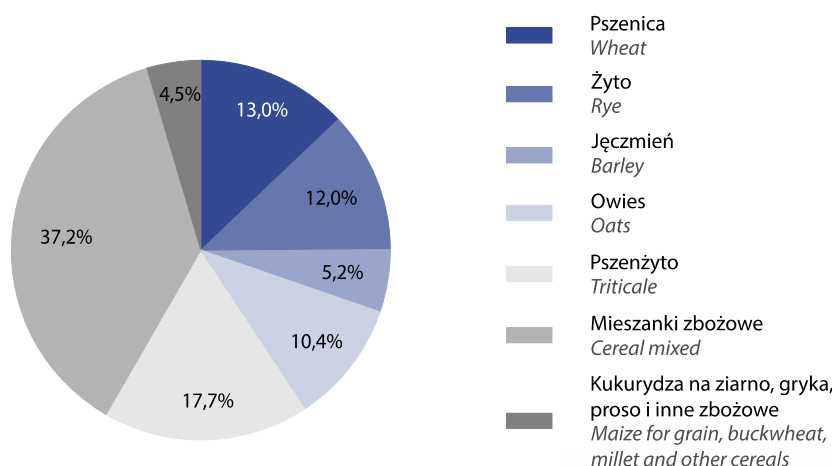
Table 10. *Crop area of cereals
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w ha		in ha		2016=100	
Ogółem Total	419884	412869	419331	413373	99,9	100,1
Zboża podstawowe z mieszankami <i>Basic cereals with cereal mixed</i>	399242	393269	400602	395807	100,3	100,6
pszenica <i>wheat</i>	49573	46860	54504	52016	109,9	111,0
ozima <i>winter</i>	30852	29006	31401	29412	101,8	101,4
jara <i>spring</i>	18721	17854	23103	22604	123,4	126,6
żyto <i>rye</i>	42494	41810	50251	49851	118,3	119,2
jęczmień <i>barley</i>	22901	22521	21871	21559	95,5	95,7
ozimy <i>winter</i>	983	982	2756	2696	280,4	274,5
jary <i>spring</i>	21918	21539	19115	18863	87,2	87,6
owies <i>oats</i>	45780	44946	43804	43158	95,7	96,0
pszenżyto <i>triticale</i>	83002	81730	74140	73318	89,3	89,7
ozime <i>winter</i>	71020	69814	62100	61339	87,4	87,9
jare <i>spring</i>	11982	11916	12040	11979	100,5	100,5
mieszanki zbożowe <i>cereal mixed</i>	155492	155402	156032	155905	100,3	100,3
ozime <i>winter</i>	2678	2678	2528	2525	94,4	94,3
jare <i>spring</i>	152814	152724	153504	153380	100,5	100,4
Gryka, proso i inne zbożowe <i>Buckwheat, millet and other cereals</i>	4871	4759	3786	3614	77,7	75,9
Kukurydza na ziarno <i>Maize for grain</i>	15771	14841	14943	13953	94,7	94,0

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze zasiewów zbóż odnotowano wzrost udziału: żyta (o 1,9 p.proc.), pszenicy jarej (o 1,1 p.proc.), jęczmienia ozimego (o 0,4 p.proc.), pszenicy ozimej i mieszanek zbożowych jarych (po 0,2 p.proc.), natomiast spadek dotyczył: pszenżyta ozimego (o 2,3 p.proc.), jęczmienia jarego (o 0,6 p.proc.), owsa (o 0,5 p.proc.), gryki, prosa i innych zbożowych oraz kukurydzy na ziarno (po 0,2 p.proc.). Udział pszenżyta jarego i mieszanek zbożowych ozimych w strukturze zasiewów nie uległ zmianie w odniesieniu do 2016 r.

Wykres 4. Struktura powierzchni uprawy zbóż w 2017 r. Stan w czerwcu

Chart 4. Structure of cereals sown area in 2017 As of June

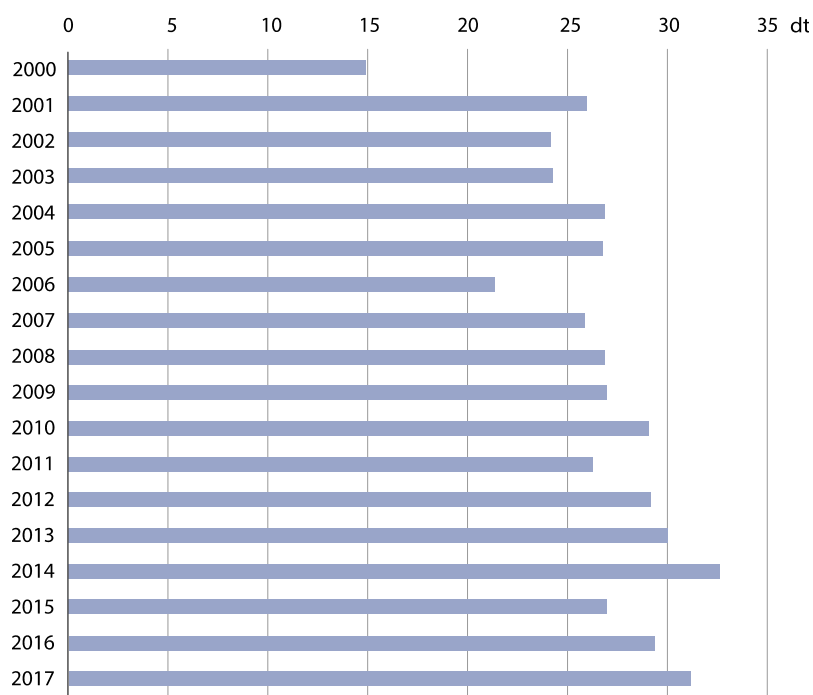
Tablica 11. Plony zbóż
Table 11. Yields of cereals

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				2016=100	
Ogółem Total	29,4	29,1	31,2	30,9	106,1	106,2
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	27,8	27,7	29,9	29,7	107,6	107,2
pszenica wheat	32,4	31,4	34,4	33,2	106,2	105,7
ozima winter	33,2	32,0	37,3	35,5	112,3	110,9
jara spring	31,1	30,5	30,5	30,3	98,1	99,3
żyto rye	22,8	22,8	25,4	25,4	111,4	111,4

Tablica 11. Plony zbóż (dok.)
Table 11. Yields of cereals (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	z 1 ha w dt <i>per 1 ha in dt</i>				2016=100	
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.): <i>Basic cereals with cereal mixed (cont.):</i>						
jęczmień <i>barley</i>	29,1	28,9	31,0	30,9	106,5	106,9
ozimy <i>winter</i>	29,3	29,3	32,9	32,5	112,3	110,9
jary <i>spring</i>	29,1	28,9	30,8	30,9	105,8	106,2
owies <i>oats</i>	26,1	26,2	27,5	27,6	105,4	105,3
pszenżyto <i>triticale</i>	28,9	28,7	32,4	32,1	112,1	111,8
ozime <i>winter</i>	29,1	28,9	32,7	32,4	112,4	112,1
jare <i>spring</i>	27,9	27,9	30,6	30,6	109,7	109,7
mieszanki zbożowe <i>cereal mixed</i>	27,5	27,5	29,1	29,1	105,8	105,8
ozime <i>winter</i>	27,8	27,8	33,2	33,2	119,4	119,4
jare <i>spring</i>	27,5	27,5	29,0	29,0	105,5	105,5
Gryka, proso i inne zbożowe <i>Buckwheat, millet and other cereals</i>	11,8	11,8	11,6	11,8	98,3	100,0
Kukurydza na ziarno <i>Maize for grain</i>	74,2	73,2	70,3	70,5	94,7	96,3

Wykres 5. Plony zbóż z 1 ha
Chart 5. Yields of cereals per 1 ha

Plony zbóż ogółem w 2017 r. osiągnęły 31,2 dt z 1 ha i zwiększyły się o 6,1% w porównaniu z uzyskanymi rok wcześniej, a w odniesieniu do średnich w kraju były o 25,7% niższe. W Podlaskiem z 1 ha uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zebrano 29,9 dt ziarna, tj. o 7,6% więcej niż w roku poprzednim.

W 2017 r. plony zbóż ozimych w regionie były wyższe od zanotowanych rok wcześniej. Wśród form jarych lepiej niż w 2016 r. plonowały: jęczmień, owies, pszenżyto i mieszanki zbożowe, natomiast słabiej pszenica, gryka, proso i inne zbożowe oraz kukurydza na ziarno.

Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju
Table 12. Yields of cereals in Podlaskie voivodship against the background of the country

Wyszczególnienie Specification	2016	2017		2016	2017	
	województwo voivodship			Polska Poland		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2016=100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2016=100
Ogółem Total	29,4	31,2	106,1	40,3	42,0	104,2
Pszenica: ozima Wheat: winter	33,2	37,3	112,3	47,6	51,1	107,4
jara spring	31,1	30,5	98,1	38,7	38,5	99,5
Żyto Rye	22,8	25,4	111,4	28,4	30,6	107,7

Tablica 12. Plony zbóż w województwie podlaskim na tle kraju (dok.)
 Table 12. Yields of cereals in Podlaskie voivodship against the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016	2017		2016	2017	
	województwo voivodship			Polska Poland		
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2016=100	z 1 ha w dt per 1 ha in dt		2016=100
Jęczmień: ozimy Barley: winter	29,3	32,9	112,3	45,0	47,1	104,7
jary spring	29,1	30,8	105,8	36,3	38,0	104,7
Owies Oats	26,1	27,5	105,4	28,7	29,8	103,8
Pszenżyto: ozime Triticale: winter	29,1	32,7	112,4	38,0	40,4	106,3
jare spring	27,9	30,6	109,7	31,8	32,9	103,5
Mieszanki zbożowe: ozime Cereal mixed: winter	27,8	33,2	119,4	32,5	34,4	105,8
jare spring	27,5	29,0	105,5	30,1	32,2	107,0
Gryka, proso i inne zbożowe Buckwheat, millet and other cereals	11,8	11,6	98,3	15,0	15,1	100,7
Kukurydza na ziarno Maize for grain	74,2	70,3	94,7	73,2	71,5	97,7

Tablica 13. Zbiory zbóż
 Table 13. Production of cereals

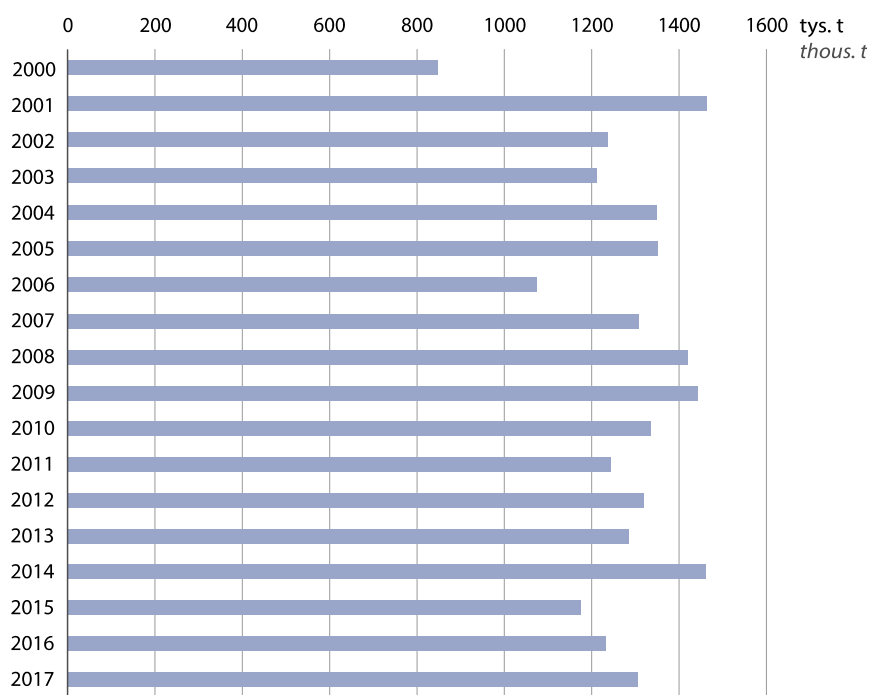
Wyszczególnienie Specification	2016			2017		
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
	w dt in dt			2016=100		
Ogółem Total	12345709	12022334		13066454	12765243	
Zboża podstawowe z mieszankami Basic cereals with cereal mixed	11117690	10879140		11971262	11738908	
pszenica wheat	1606559	1473428		1877312	1729027	
ozima winter	1023985	929190		1172500	1044126	
jara spring	582574	544238		704812	684901	

Tablica 13. Zbiory zbóż (dok.)
Table 13. Production of cereals (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w dt		in dt		2016=100	
Zboża podstawowe z mieszankami (dok.): <i>Basic cereals with cereal mixed (cont.):</i>						
żyto <i>rye</i>	969421	953066	1274888	1266215	131,5	132,9
jęczmień <i>barley</i>	666735	650340	679036	666714	101,8	102,5
ozimy <i>winter</i>	28789	28756	90607	87620	314,7	304,7
jary <i>spring</i>	637946	621584	588429	579094	92,2	93,2
owies <i>oats</i>	1196255	1176006	1206288	1191161	100,8	101,3
pszenżyto <i>triticale</i>	2398957	2348126	2399046	2353941	100,0	100,2
ozime <i>winter</i>	2064105	2015837	2030398	1987384	98,4	98,6
jare <i>spring</i>	334852	332289	368648	366557	110,1	110,3
mieszanki zbożowe <i>cereal mixed</i>	4279763	4278174	4534692	4531850	106,0	105,9
ozime <i>winter</i>	74384	74360	83960	83830	112,9	112,7
jare <i>spring</i>	4205379	4203814	4450732	4448020	105,8	105,8
Gryka, proso i inne zbożowe <i>Buckwheat, millet and other cereals</i>	57675	56129	44057	42648	76,4	76,0
Kukurydza na ziarno <i>Maize for grain</i>	1170344	1087065	1051135	983687	89,8	90,5

Produkcja ziarna zbóż w 2017 r. wyniosła 1306,6 tys. t i wzrosła o 72,1 tys. t, tj. o 5,8% w odniesieniu do zanotowanej przed rokiem.

Wykres 6. Zbiory zbóż
Chart 6. Production of cereals

W analizowanym roku produkcja ziarna zbóż ozimych (łącznie z mieszankami zbożowymi) osiągnęła 465,2 tys. t i była o 49,2 tys. t (o 11,8%) wyższa od uzyskanej w poprzednim roku. Zbiory pszenicy zwiększyły się o 14,9 tys. t (o 14,5%), jęczmienia – o 6,2 tys. t (ponad trzykrotnie), żyta – o 30,5 tys. t (31,5%), mieszanek zbożowych – o 1,0 tys. t (o 12,9%), natomiast w przypadku pszenżyta nastąpił spadek o 3,4 tys. t (o 1,6%).

Zbiory zbóż podstawowych jarych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w 2017 r. wyniosły 731,9 tys. t i zwiększyły się o 36,2 tys. t (o 5,2%) w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Wzrost produkcji zanotowano wśród wszystkich gatunków zbóż z wyjątkiem jęczmienia, którego zebrano o 5,0 tys. t (o 7,8%) mniej niż w poprzednim roku. Zbiory pszenicy były wyższe niż w 2016 r. o 12,2 tys. t (o 21,0%), owsa – o 1,0 tys. t (o 0,8%), pszenżyta – o 3,4 tys. t (o 10,1%) i mieszanek zbożowych – o 24,5 tys. t (o 5,8%).

W 2017 r. zbiory gryki, prosa i innych zbożowych osiągnęły poziom 4,4 tys. t i zmniejszyły się o 1,4 tys. t (o 23,6%) w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku. Produkcja kukurydzy na ziarno również była niższa niż rok wcześniej, zebrano jej 105,1 tys. t, czyli o 11,9 tys. t (o 10,2%) mniej. Spadek produkcji gryki, prosa i innych zbożowych oraz kukurydzy na ziarno był wynikiem zarówno ograniczenia powierzchni ich uprawy, jak i gorszego plonowania.

Na wielkość produkcji ziarna zbóż w 2017 r. miały wpływ następujące czynniki:

- dobry stan ozimin przed ich wejściem z stan zimowego spoczynku,
- wczesne rozpoczęcie wiosennej wegetacji,
- bardzo chłodne noce i poranki w kwietniu utrzymujące zboża ozime w powolnej wegetacji i hamujące zarówno wschody, jak i rozwój zbóż jarych,
- nierównomierny rozkład opadów i nadmierne uwilgotnienie gleby w okresie wiosennym i podczas żniw,
- opady w lipcu i sierpniu powodujące przedłużenie żniw, porastanie ziarna i zwiększenie jego wilgotności,
- słabsze niż przed rokiem parametry jakościowe zebranego ziarna.

1.3. Strączkowe jadalne

1.3. Edible pulses

Strączkowe konsumpcyjne to: groch, fasola, bób oraz inne strączkowe jadalne uprawiane na ziarno (np. ciecierzycą). Powierzchnię zasianą grochem, fasolą, bobem itp. przewidzianą do zbioru w stanie niedojrzałym zaliczono do powierzchni warzyw gruntowych.

W 2017 r. rośliny strączkowe jadalne zbierane na suche ziarno uprawiano na 1,6 tys. ha, czyli na powierzchni o 1,0 tys. ha, tj. o 38,8% mniejszej niż w roku poprzednim. W strukturze zasiewów strączkowych jadalnych 98,6% stanowił groch, zaś pozostałe 1,4% – inne strączkowe jadalne (cieciorka, soczewica, soja).

Produkcja strączkowych jadalnych w omawianym roku wyniosła 3,9 tys. t, czyli zmniejszyła się o 22,8% w stosunku do zanotowanej w 2016 r. O niższych zbiorach zadecydowało znaczne ograniczenie powierzchni ich uprawy, natomiast plony z 1 ha ukształtowały się na poziomie o 26,6% wyższym niż rok wcześniej.

Tablica 14. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory strączkowych jadalnych

Table 14. *Crop area, yields and production of edible pulses*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Ogółem <i>Total</i>			
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	2611	1597	61,2
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	19,2	24,3	126,6
Zbiory w t <i>Production in t</i>	5025	3880	77,2
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>			
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	2582	1567	60,7
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	19,2	24,2	126,0
Zbiory w t <i>Production in t</i>	4959	3796	76,5

a Stan w czerwcu.

a As of June.

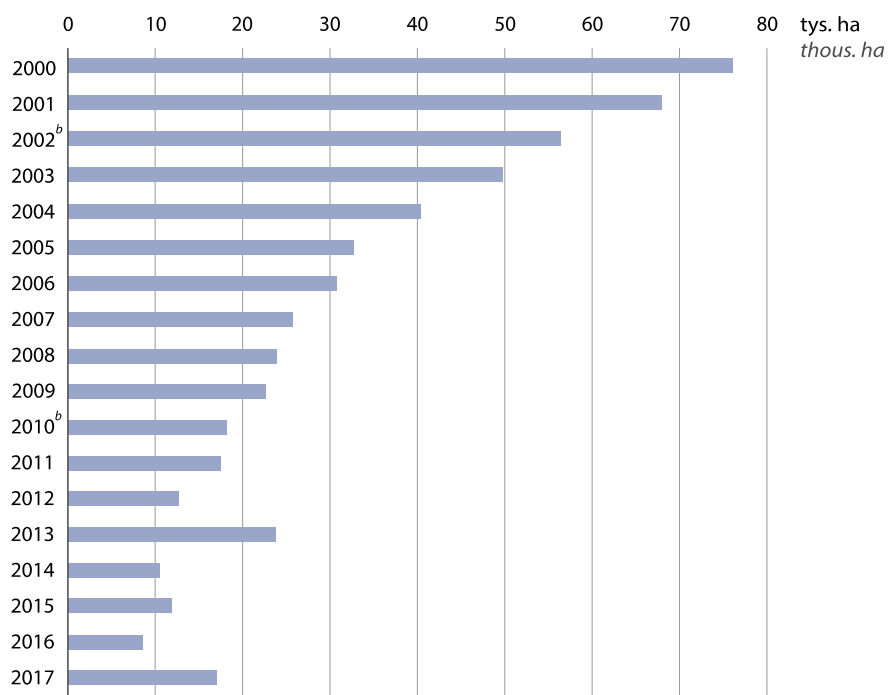
1.4. Ziemniaki

1.4. Potatoes

W 2017 r. ziemniaki zasadzono na powierzchni 17,1 tys. ha (łącznie z powierzchnią uprawy w ogrodach przydomowych), czyli prawie dwukrotnie większej niż przed rokiem. W strukturze zasiewów ziemniaki zajmowały 2,5% wobec 1,2% w 2016 r.

Wykres 7. Powierzchnia uprawy ziemniaków^a Stan w czerwcu

Chart 7. Area of potatoes^a
As of June

a Łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a Including the area in kitchen gardens. b Data of the Agricultural Censuses.

W omawianym roku zbiory ziemniaków wyniosły 443,6 tys. t i zwiększyły się o 252,4 tys. t (tj. ponad dwukrotnie) w stosunku do uzyskanych rok wcześniej. Wzrost produkcji był efektem zwiększenia areału ich uprawy (o 8,4 tys. ha) oraz wydajności. Z 1 ha powierzchni uprawy ziemniaków zebrano średnio 260 dt bulw, co oznacza wzrost plonu o 17,1% w stosunku do wyszacowanego w 2016 r.

Tablica 15. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory ziemniaków
Table 15. Area, yields and production of potatoes

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Ogółem <i>Total</i>			
Powierzchnia ^{ab} w ha <i>Area^{ab} in ha</i>	8635	17052	197,5
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	222	260	117,1
Zbiory ^a w t <i>Production^a in t</i>	191269	443644	231,9
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>			
Powierzchnia ^{ab} w ha <i>Area^{ab} in ha</i>	8574	17018	198,5
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	221	260	117,6
Zbiory ^a w t <i>Production^a in t</i>	189684	442468	233,3

a Łącznie z powierzchnią i produkcją w ogrodach przydomowych. b Stan w czerwcu.
a Including the area and production in kitchen gardens. b As of June

W 2017 r. produkcję zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe wyszacowano na 1417,6 tys. t, czyli o 135,2 tys. t (o 10,5%) wyżej niż w roku poprzednim. Wpłynęły na to o 5,8% wyższe niż przed rokiem zbiory zbóż i ponad dwukrotnie większa niż rok wcześniej produkcja ziemniaków.

Tablica 16. Produkcja zbóż i ziemniaków w przeliczeniu na jednostki zbożowe^a
Table 16. Production of cereals and potatoes in terms of cereal units^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w t	<i>in t</i>	2016=100
Ogółem <i>Total</i>	1282388	1417556	110,5
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	1249654	1387141	111,0
Zboża <i>Cereals</i>	1234571	1306645	105,8
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	1202233	1276524	106,2
Ziemniaki <i>Potatoes</i>	47817	110911	231,9
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms of which private farms</i>	47421	110617	233,3

a W przeliczeniu: 1 dt zbóż = 4 dt ziemniaków.
a In terms of 1 dt of grains = 4 dt of potatoes

1.5. Rośliny oleiste

1.5. Oil crops

W 2017 r. rośliny oleiste uprawiano na powierzchni 16,3 tys. ha. Areał ich uprawy zwiększył się o 2,2 tys. ha, tj. o 15,9% w odniesieniu do zanotowanego w 2016 r. W ogólnej strukturze zasiewów stanowiły one 2,4%.

Tablica 17. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory roślin oleistych

Table 17. *Crop area, yields and production of oil crops*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Ogółem <i>Total</i>			
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	14044	16276	115,9
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	25,4	32,0	126,0
Zbiory w t <i>Production in t</i>	35617	52060	146,2
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>			
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	12677	14639	115,5
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	25,2	31,5	125,0
Zbiory w t <i>Production in t</i>	31891	46096	144,5

a Stan w czerwcu.

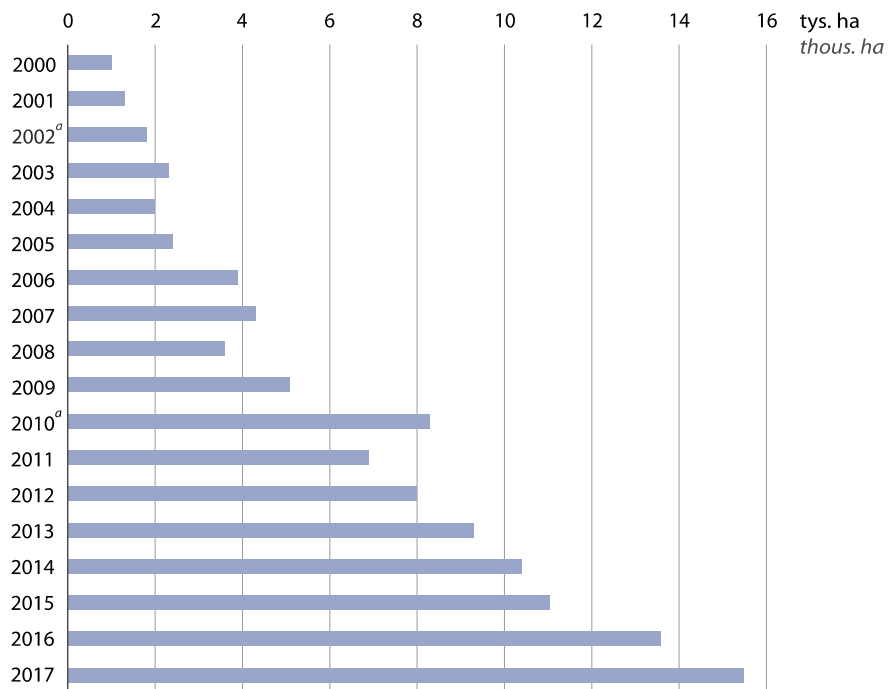
a As of June.

W omawianym roku 95,4% areału uprawy roślin oleistych zajmowały rzepak i rzepik, które uprawiano na 15,5 tys. ha, czyli na powierzchni o 1,9 tys. ha, tj. o 13,7% większej niż w roku poprzednim.

Plony rzepaku i rzepiku z 1 ha wyszacowano na 32,9 dt, czyli o 27,5% wyżej niż przed rokiem. Ich zbiory wyniosły 51,1 tys. t i były o 16,0 tys. t (o 45,4%) większe od produkcji uzyskanej w 2016 r.

**Wykres 8. Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku
Stan w czerwcu**

Chart 8. *Crop area of rape and turnip rape
As of June*

a Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a Data of the Agricultural Censuses.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku

Table 18. *Crop area, yields and production of rape and turnip rape*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Ogółem <i>Total</i>			
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	13646	15522	113,7
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	25,8	32,9	127,5
Zbiory w t <i>Production in t</i>	35139	51098	145,4

a Stan w czerwcu.
a As of June.

Tablica 18. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory rzepaku i rzepiku (dok.)
Table 18. Crop area, yields and production of rape and turnip rape (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100	
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	12325	13890	112,7	
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>	25,5	32,5	127,5	
Zbiory w t <i>Production in t</i>	31456	45133	143,5	

a Stan w czerwcu.
a As of June.

Na wielkość produkcji nasion rzepaku i rzepiku w 2017 r. miały wpływ następujące czynniki:

- większy niż w poprzednim roku areal uprawy,
- dobre uwilgotnienie gleby w okresie wschodów i kiełkowania rzepaku,
- przezimowanie rzepaku bez strat,
- wczesne rozpoczęcie wiosennej wegetacji,
- niesprzyjające warunki pogodowe w okresie żniw.

1.6. Uprawy pastewne

1.6. Fodder crops

Uprawy pastewne obejmują:

- okopowe (buraki, marchew i kapusta pastewna oraz brukiew, rzepa i inne),
- motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, np. koniczyna, lucerna i esparceta) oraz inne pastewne i trawy na zielonkę,
- kukurydzę na zielonkę,
- strączkowe pastewne na zielonkę.

Do zbiorów w 2017 r. pod uprawę roślin pastewnych w plonie głównym przeznaczono 583,8 tys. ha, czyli powierzchnię o 22,5 tys. ha, tj. o 3,7% mniejszą niż przed rokiem. Rośliny pastewne uprawiane na gruntach ornych w plonie głównym zajmowały 209,5 tys. ha i w odniesieniu do 2016 r. areal ich uprawy zmniejszył się o 10,5 tys. ha, tj. o 4,8%. Powierzchnia trwałych użytków zielonych wyniosła 374,3 tys. ha i była o 12,0 tys. ha, czyli o 3,1% mniejsza niż rok wcześniej.

**Tablica 19. Powierzchnia paszowa
Stan w czerwcu**

Table 19. *Feed area
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Powierzchnia paszowa ^a <i>Feed area^a</i>		Powierzchnia trwałych użytków zielonych <i>Area of permanent grassland</i>		Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym <i>Area of feed plants on arable land as major crops</i>			
		w ha <i>in ha</i>	w % powierzchni użytków rolnych <i>in % of agricultural land</i>	w ha <i>in ha</i>	w % powierzchni użytków rolnych <i>in % of agricultural land</i>	ogółem <i>total</i>		w tym powierzchnia użytkowana na pasze <i>of which area used for fodder</i>	
						w ha <i>in ha</i>	w % powierzchni zasiewów <i>in % of sown area</i>	w ha <i>in ha</i>	w % powierzchni zasiewów <i>in % of sown area</i>
Ogółem Total	2016	595941	54,5	386303	35,3	219960	32,0	209638	30,5
	2017	576610	54,2	374323	35,2	209490	31,1	202286	30,1
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>		572166	54,5	370874	35,3	208029	31,3	201292	30,3

a Obejmuje powierzchnię trwałych użytków zielonych oraz roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych z przeznaczeniem na zbiór pasz.

a Includes areas of permanent grassland and feed plants cultivated on arable land for feed production.

Areał uprawy roślin pastewnych (łącznie z trwałymi użytkami zielonymi) przeznaczonych na zbiór pasz w 2017 r. uległ zmniejszeniu w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 19,3 tys. ha (o 3,2%) i wyniósł 576,6 tys. ha. Udział powierzchni paszowej w ogólnej powierzchni użytków rolnych ukształtował się na poziomie 54,2% i zmalał w ciągu roku o 0,3 p.proc.

**Tablica 20. Powierzchnia roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym użytkowanych na pasze
Stan w czerwcu**

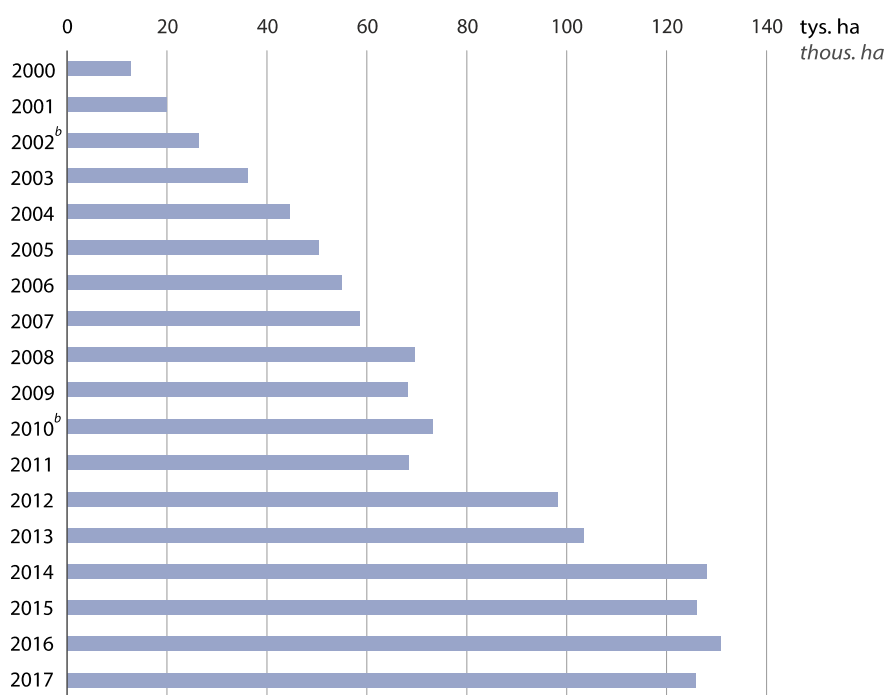
Table 20. *Area of fodder crop planted on arable land as major crops used for feed
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>		Ogółem <i>Total</i>	Strączkowe pastewne <i>Feed pulses</i>	Koniczyna <i>Clover</i>	Lucerna i esparceta <i>Lucerne and sainfoin</i>	Seradela <i>Serradella</i>	Inne pastewne i trawy <i>Other fodder and fodder grass</i>	Kukurydza <i>Maize</i>	Okopowe pastewne <i>Feed root plants</i>
Ogółem Total	2016	209638	1450	4030	2231	13458	73107	115304	59
	2017	202286	633	4506	2929	5574	77621	111014	9
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>		201292	630	4488	2913	5513	77590	110149	9

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, nastąpił spadek powierzchni uprawy strączkowych pastewnych – o 0,8 tys. ha (o 56,3%), seradeli – o 7,9 tys. ha (o 58,6%), kukurydzy – o 4,3 tys. ha (o 3,7%) i okopowych pastewnych – o 50 ha (o 84,7%). Zwiększył się natomiast areał uprawy innych pastewnych i traw – o 4,5 tys. ha (o 6,2%), lucerny z esparcetą – o 0,7 tys. ha (o 31,3%) i koniczyny – o 0,5 tys. ha (o 11,8%).

**Wykres 9. Powierzchnia uprawy kukurydzy^a
Stan w czerwcu**

Chart 9. *Crop area of maize^a
As of June*

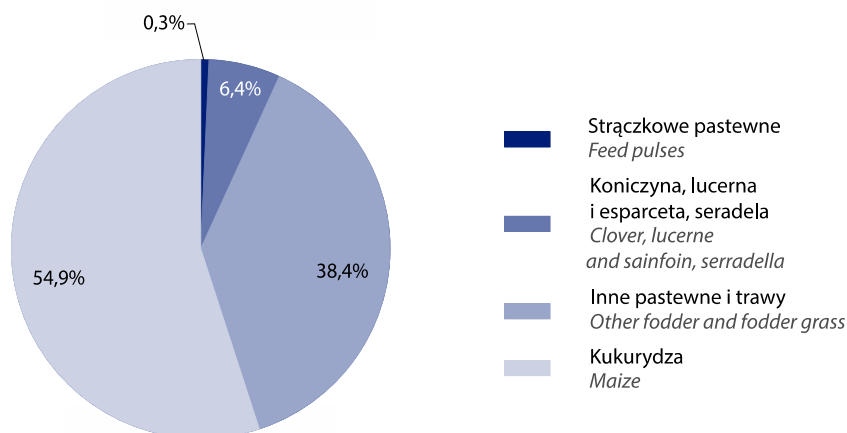

a Z przeznaczeniem na ziarno i zielonkę. b Dane Powszechnych Spisów Rolnych.
a For seeds and green forage. b Data of the Agricultural Censuses.

Z ogólnej powierzchni (209,5 tys. ha) uprawy polowej roślin pastewnych 7,2 tys. ha (3,4%) przeznaczono na zbiór ziarna i nasion, a pozostałe 202,3 tys. ha (96,6%) zebrano w postaci zielonki.

Wykres 10. Struktura powierzchni uprawy roślin pastewnych na gruntach ornych w plonie głównym w 2017 r. Stan w czerwcu

Chart 10. Structure of crop area of fodder plants on arable land as major crops in 2017 As of June

W 2017 r. plony ziarna strączkowych pastewnych z 1 ha osiągnęły 15,5 dt wobec 16,9 dt w roku poprzednim. Nasion seradeli zebrano 5,0 dt, czyli o 1,3 dt mniej niż w 2016 r., a innych pastewnych i traw – 5,7 dt (o 2,0 dt mniej). Wyższe niż rok wcześniej były natomiast plony koniczyny (o 1,6 dt) i lucerny (o 2,3 dt), które ukształtowały się odpowiednio na poziomie 4,4 dt i 5,8 dt z 1 ha.

Tablica 21. Plony nasion roślin pastewnych

Table 21. Yields of fodder seeds

Wyszczególnienie Specification		Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna Lucerne	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass
		z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Ogółem Total	2016	16,9	2,8	3,5	6,3	7,7
	2017	15,5	4,4	5,8	5,0	5,7
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		15,7	4,4	5,8	5,0	5,6

Rok 2017 był korzystny dla uprawy roślin pastewnych pod względem ilości opadów, jednak zbyt niskie temperatury powietrza w okresie wiosennym wpłynęły negatywnie na plony zielonki ciepłolubnej kukurydzy, strączkowych oraz poplonów i wsiewek. Plony zielonki pozostałych gatunków roślin pastewnych były wyższe od wyszacowanych w roku poprzednim.

Tablica 22. Plony roślin pastewnych
Table 22. Yields of fodder crops

Wyszczególnienie Specification	Pastwiska trwałe Permanent pastures	Strączkowe pastewne Feed pulses	Koniczyna Clover	Lucerna i esparceta Lucerne and sainfoin	Seradela Serradella	Inne pastewne i trawy Other fodder and fodder grass	Kukurydza Maize	Poplony i wsiewki Secondary crops and under-sowing	Okopowe pastewne Feed root plants	
	zielonka green forage									
	z 1 ha w dt per ha in dt									
Ogółem Total	2016	184	183	254	271	129	263	542	90	326
	2017	224	163	279	287	142	283	510	89	353
W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms		227	164	279	288	142	283	511	89	353

W analizowanym roku zebrano 8153,4 tys. t zielonki roślin pastewnych uprawianych na gruntach ornych w plonie głównym, czyli o 377,1 tys. t, tj. o 4,4% mniej niż przed rokiem. Produkcja poplonów i wsiewek osiągnęła 81,8 tys. t i ze względu na większą powierzchnię uprawy była o 5,8 tys. t, tj. o 7,6% wyższa niż rok wcześniej. Zbiory okopowych pastewnych były o 1,6 tys. t (o 83,4%) niższe niż w poprzednim roku i wyniosły 0,3 tys. t.

Tablica 23. Zbiory pasz
Table 23. Feed production

Wyszczególnienie Specification	2016	2017	
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
		w t in t	
Zielonka z trwałych użytków zielonych i upraw polowych w plonie głównym Green forage from permanent grassland and field crops as major crops	19344076	19184558	19132441
łąki trwałe permanent meadows	9789141	10019563	10001568
pastwiska trwałe permanent pastures	1024432	1011624	1006972
strączkowe pastewne feed pulses	26561	10340	10332
motylkowe i trawy legume and field grasses	2249437	2486473	2484955
kukurydza maize	6254505	5656558	5628614
Poplony i wsiewki Secondary crops and under-sowing	75963	81763	81763
Okopowe pastewne Feed root plants	1921	318	318

Trwałe użytki zielone w 2017 r. zajmowały powierzchnię 374,3 tys. ha, czyli o 12,0 tys. ha, tj. o 3,1% mniejszą niż przed rokiem, a ich udział w strukturze użytków rolnych gospodarstw zmniejszył się o 0,1 p.proc. w stosunku do poprzedniego roku i wyniósł 35,2%.

W 2017 r. z trwałych użytków zielonych zebrano łącznie 2206,2 tys. t pasz (w przeliczeniu na siano), czyli o 43,5 tys. t, tj. o 2,0% mniej niż rok wcześniej.

Tablica 24. Produkcja z łąk trwałych
Table 24. Permanent meadows production

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total				I pokos First cut		II pokos Second cut		III pokos Third cut	
	powierzchnia ^a w ha area ^a in ha	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	plony z 1 ha w dt yields per 1 ha in dt	zbiory w t production in t	
		w przeliczeniu na siano in hay								
Ogółem Total	2016	330635	59,2	1957828	25,8	854330	20,5	679418	12,8	424081
	2017	329068	60,9	2003913	26,9	883690	21,7	714596	12,3	405627
	2016=100	99,5	102,9	102,4	104,3	103,4	105,9	105,2	96,1	95,6
w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms		326514	61,3	2000314	27,0	882763	21,8	712898	12,4	404653

a Stan w czerwcu.

a As of June.

Do przeliczenia zielonek na siano przyjęto, że 5 dt zielonki = 1 dt siana.

W omawianym roku zbiory siana z łąk trwałych wyniosły 2003,9 tys. t i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych przed rokiem o 46,1 tys. t, tj. o 2,4%. Korzystniejsze niż w 2016 r. warunki wilgotnościowe przyczyniły się do wzrostu plonów (o 2,9%). Z 1 ha zebrano łącznie z trzech pokosów 60,9 dt siana wobec 59,2 dt rok wcześniej.

Trawę z łąk trwałych w 2017 r. (łącznie z trzech pokosów) zebrano przede wszystkim jako zielonkę na kiszzenie i bieżące skarmianie (38,5% ogólnej produkcji) oraz w postaci siana (49,1%). Pozostałą część traw z łąk trwałych (12,4%) wykorzystano do wypasu zwierząt.

W 2017 r. z 1 ha pastwisk trwałych zebrano 224 dt zielonki, czyli o 40 dt więcej niż w roku poprzednim. W przeliczeniu na siano, wydajność wyniosła 44,8 dt z 1 ha i stanowiła 73,6% plonu wyszacowanego dla łąk trwałych. W omawianym roku z pastwisk trwałych uzyskano 1011,6 tys. t zielonki, a więc jej produkcja w odniesieniu do 2016 r. zmniejszyła się o 12,8 tys. t (o 1,3%) z powodu ograniczenia powierzchni – o 10,4 tys. ha (o 18,7%), mimo poprawy wydajności z jednostki powierzchni.

Tablica 25. Struktura powierzchni i zbiorów z łąk trwałych w 2017 r.
Table 25. Structure of permanent meadow area and production in 2017

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Total</i>	I pokos <i>First cut</i>	II pokos <i>Second cut</i>	III pokos <i>Third cut</i>
	w odsetkach <i>in percent</i>			
Powierzchnia ^a <i>Area^a</i>				
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: <i>meadows:</i>				
Z których trawę zebrano: <i>Of which grass harvested:</i>				
w postaci siana <i>as hay</i>	x	51,2	45,4	36,4
jako zielonkę na: <i>as green forage for:</i>				
kiszenie <i>silage</i>	x	33,1	35,9	26,2
bieżące skarmianie <i>current feeding</i>	x	4,3	4,0	3,4
Użytkowane jako pastwiska <i>Used as pastures</i>	x	9,1	12,0	23,0
Skoszone lecz niezbrane i nieeksploatowane <i>Cut but not collected or utilised</i>	x	2,3	2,7	11,0
Zbiory <i>Production</i>				
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0
łąki: <i>meadows</i>				
Z których trawę zebrano: <i>Of which grass harvested:</i>				
w postaci siana <i>as hay</i>	49,1	54,3	49,1	38,1
jako zielonkę na: <i>as green forage for:</i>				
kiszenie <i>silage</i>	34,4	33,5	36,8	32,3
bieżące skarmianie <i>current feeding</i>	4,1	4,3	3,9	3,9
Użytkowane jako pastwiska <i>Used as pastures</i>	12,4	8,0	10,2	25,7

^a Stan w czerwcu.
a As of June.

1.7. Uprawy ogrodnicze

1.7. Garden crops

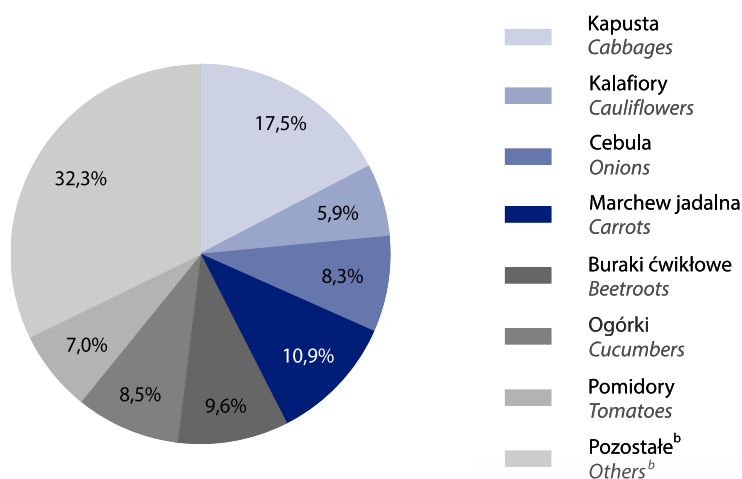
1.7.1. Warzywa gruntowe

1.7.1. Ground vegetables

W 2017 r. pod uprawę warzyw gruntowych (łącznie z ogrodami przydomowymi) przeznaczono 1,8 tys. ha, czyli powierzchnię o 0,5% większą niż przed rokiem. W porównaniu z 2016 r. wzrósł areal uprawy kalafiorów, marchwi jadalnej, buraków ćwikłowych, pomidorów i pozostałych warzyw, natomiast zmniejszyła się powierzchnia kapusty, cebuli i ogórków.

Wykres 11. Struktura powierzchni uprawy warzyw gruntowych^a w 2017 r. Stan w czerwcu

Chart 11. Structure of crop area of ground vegetables^a in 2017 As of June

^a łącznie z powierzchnią w ogrodach przydomowych. ^b Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
^a Including area in kitchen gardens. ^b Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Ogólne zbiory warzyw gruntowych ukształtowały się na poziomie 35,2 tys. t, tj. o 0,5 tys. t (o 1,6 %) wyższym niż rok wcześniej.

Zbiory kapusty w omawianym roku wyniosły 12,0 tys. t i były o 0,2 tys. t (o 1,6%) niższe od zanotowanych rok wcześniej. O spadku produkcji zadecydowało zmniejszenie (o 7,6%) powierzchni jej uprawy, pomimo wyższego (o 6,3%) plonowania.

Produkcja kalafiorów w 2017 r. osiągnęła poziom 1,6 tys. t i wzrosła o 2,7% w stosunku do uzyskanej przed rokiem. Wzrost zbiorów wynikał tylko z większego (o 2,3%) arealu ich uprawy, gdyż plonowanie w odniesieniu do 2016 r. nie uległo zmianie.

W analizowanym roku zbiory cebuli oszacowano na 2,5 tys. t, co oznacza spadek o 0,3 tys. t (o 12,2%) w stosunku do roku poprzedniego. Na zaistniałą sytuację wpływ wywarło zmniejszenie (o 15,4%) powierzchni jej uprawy, przy lepszej niż rok wcześniej (o 3,8%) wydajności z 1 ha.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a
Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2016=100	
Powierzchnia uprawy ^b w ha (dok.) <i>Crop area^b in ha (cont.)</i>						
Ogółem <i>Total</i>	1768	1768	1776	1763	100,5	99,7
Kapusta <i>Cabbages</i>	335	335	310	310	92,4	92,4
Kalafiory <i>Cauliflowers</i>	103	103	105	105	102,3	102,3
Cebula <i>Onions</i>	175	175	148	148	84,6	84,6
Marchew jadalna <i>Carrots</i>	178	178	194	181	108,9	101,3
Buraki ćwikłowe <i>Beetroots</i>	158	158	170	170	107,9	107,9
Ogórki <i>Cucumbers</i>	176	176	151	151	85,5	85,5
Pomidory <i>Tomatoes</i>	103	103	125	125	120,7	120,7
Pozostałe ^c <i>Others^c</i>	540	540	573	573	106,0	106,0
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>						
Kapusta <i>Cabbages</i>	363	363	386	386	106,3	106,3
Kalafiory <i>Cauliflowers</i>	147	147	147	147	100,0	100,0
Cebula <i>Onions</i>	160	160	166	166	103,8	103,8
Marchew jadalna <i>Carrots</i>	220	220	227	221	103,2	100,5
Buraki ćwikłowe <i>Beetroots</i>	228	228	230	230	100,9	100,9
Ogórki <i>Cucumbers</i>	127	127	133	133	104,7	104,7
Pomidory <i>Tomatoes</i>	150	150	148	148	98,7	98,7
Pozostałe ^c <i>Others^c</i>	127	126	122	122	96,1	96,8

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Stan w czerwcu. c Pietruszka, selery, pory, sałata, rabarbar i inne.
a Including kitchen gardens. b As of June. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Tablica 26. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory warzyw gruntowych^a (dok.)
Table 26. Crop area, yields and production of ground vegetables^a (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2016=100	
Zbiory w dt <i>Production in dt</i>						
Ogółem <i>Total</i>	346206	346092	351634	347553	101,6	100,4
Kapusta <i>Cabbages</i>	121690	121690	119760	119760	98,4	98,4
Kalafiory <i>Cauliflowers</i>	15095	15095	15500	15500	102,7	102,7
Cebula <i>Onions</i>	27992	27992	24580	24580	87,8	87,8
Marchew jadalna <i>Carrots</i>	39255	39226	44001	39920	112,1	101,8
Buraki ćwikłowe <i>Beetroots</i>	35938	35920	39270	39270	109,3	109,3
Ogórki <i>Cucumbers</i>	22315	22315	20100	20100	90,1	90,1
Pomidory <i>Tomatoes</i>	15565	15565	18500	18500	118,9	118,9
Pozostałe ^c <i>Others^c</i>	68357	68288	69923	69923	102,3	102,4

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. c Pietruszka, seler, pory, sałata, rabarbar i inne.
a Including kitchen gardens. c Parsley, celeries, leeks, lettuce, rhubarb, etc.

Produkcja marchwi w 2017 r. wyniosła 4,4 tys. t, i wzrosła o 0,5 tys. t (o 12,1%) w odniesieniu do uzyskanej przed rokiem. Wyższe zbiory były wynikiem zwiększenia (o 8,9%) powierzchni jej uprawy oraz lepszej (o 3,2%) wydajności z 1 ha.

Produkcję buraków ćwikłowych oszacowano na 3,9 tys. t., tj. o 0,3 tys. t (o 9,3%) wyżej niż w roku poprzednim. Wyższa produkcja była rezultatem zwiększenia (o 7,9%) powierzchni uprawy oraz lepszego (o 0,9%) plonowania.

W omawianym roku zbiory ogórków wyniosły 2,0 tys. t i zmniejszyły się o 0,2 tys. t (o 9,9%) w stosunku do zanotowanych rok wcześniej. Spadek produkcji był spowodowany ograniczeniem (o 14,5%) areálu uprawy, zaś plony z 1 ha zwiększyły się (o 4,7%) w odniesieniu do zanotowanych w roku poprzednim.

W 2017 r. zebrano 1,9 tys. t pomidorów, czyli o 0,3 tys. t (o 18,9%) więcej niż w poprzednim roku. O wyższej produkcji zadecydowało zwiększenie powierzchni uprawy (o 20,7%), podczas gdy plonowanie było niższe (o 1,3%) niż w rok wcześniej.

Produkcja pozostałych warzyw (pietruszki, selerów, porów, sałaty, rabarbaru i innych) ukształtowała się w analizowanym roku na poziomie 7,0 tys. t i zwiększyła się o 0,2 tys. t (o 2,3%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej. Wpłynął na to wzrost areálu uprawy (o 6,0%), natomiast plony były niższe (o 3,9%) od zanotowanych w poprzednim roku.

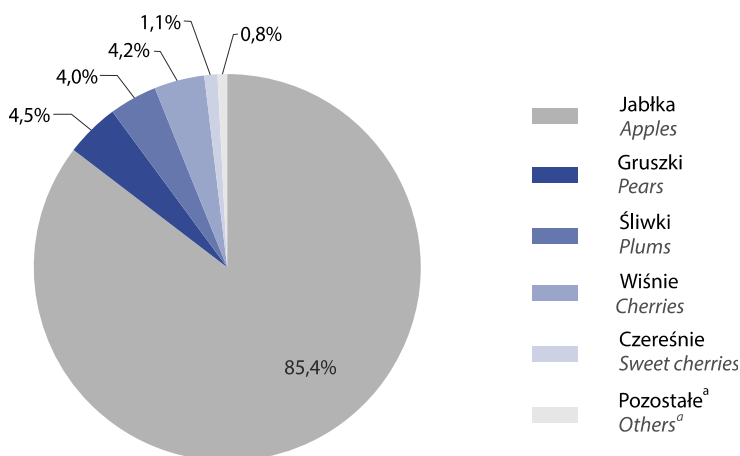
1.7.2. Owoce

1.7.2. Fruit

Do **powierzchni sadów** zalicza się plantacje drzew, krzewów owocowych i upraw jagodowych utrzymywanych w dobrej kulturze rolnej (łącznie z plantacjami leszczyny, malin, winorośli) rosnące w zwartym nasadzeniu, a także szkółki drzew i krzewów owocowych, jeżeli ich łączna powierzchnia nie jest mniejsza niż 0,10 ha. Do sadów nie zalicza się powierzchni uprawy truskawek i poziomek.

W 2017 r. w województwie podlaskim zebrano 20,9 tys. t owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych znajdujących się w sadach, co oznacza spadek produkcji o 3,8 tys. t (o 15,4%) w odniesieniu do uzyskanej rok wcześniej.

Wykres 12. **Struktura zbiorów owoców z drzew w sadach w 2017 r.**
Chart 12. *Structure of tree fruit production in orchards in 2017*

a Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a Apricots, peaches, walnuts.

Z drzew zebrano łącznie 12,1 tys. t owoców, czyli o 3,1 tys. t, tj. o 20,6% mniej niż w 2016 r. O spadku produkcji owoców z drzew zdecydowały niższe zbiory niemal wszystkich ich gatunków. Wyjątek stanowiły morele, brzoskwinie i orzechy włoskie, których produkcja była wyższa niż w poprzednim roku.

W odniesieniu do 2016 r. zanotowano wzrost powierzchni uprawy w sadach: jabłoni, śliw, czereśni oraz pozostałych drzew (moreli, brzoskwiń i orzechów włoskich), natomiast spadek powierzchni uprawy grusz i wiśni.

W omawianym roku zbiory jabłek wyniosły 10,3 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku zmniejszyły się o 2,7 tys. t, tj. o 20,6%. Produkcję gruszek oszacowano na 0,5 tys. t, czyli o 23,1% niżej w porównaniu z 2016 r. Zbiory śliwek osiągnęły poziom 0,5 tys., tj. ukształtowały się na poziomie o 7,2% niższym niż rok wcześniej. Ponadto zebrano 0,5 tys. t wiśni, tj. o 28,0% mniej niż przed rokiem, zaś zbiory czereśni wyniosły 0,1 tys. t i w stosunku do uzyskanych w poprzednim roku zmniejszyły się o 28,7%.

Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2016=100	
Powierzchnia uprawy^a w ha <i>Crop area^a in ha</i>						
Ogółem <i>Total</i>	2029	2026	2038	2030	100,4	100,2
Jabłonie <i>Apples</i>	1494	1491	1499	1491	100,3	100,0
Grusze <i>Pears</i>	115	115	111	111	95,9	95,9
Śliwy <i>Plums</i>	112	112	116	116	103,2	103,2
Wiśnie <i>Cherries</i>	198	198	196	196	99,0	99,0
Czereśnie <i>Sweet cherries</i>	69	69	70	70	102,0	102,0
Pozostałe ^b <i>Others^b</i>	41	41	46	46	112,5	112,5
Plony z 1 ha w dt <i>Yields per 1 ha in dt</i>						
Jabłonie <i>Apples</i>	87,1	87,2	68,9	69,2	79,1	79,4
Grusze <i>Pears</i>	61,6	61,6	49,4	49,4	80,2	80,2
Śliwy <i>Plums</i>	46,4	46,4	41,7	41,7	89,9	89,9
Wiśnie <i>Cherries</i>	35,2	35,2	25,6	25,6	72,7	72,7
Czereśnie <i>Sweet cherries</i>	27,3	27,3	19,1	19,1	70,0	70,0
Pozostałe ^b <i>Others^b</i>	22,3	22,3	21,5	21,5	96,4	96,4

a Stan w czerwcu. b Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.
a As of June. b Apricots, peaches, walnuts.

Tablica 27. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z drzew owocowych w sadach (dok.)
Table 27. Crop area, yields and production of tree fruit in orchards (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2016=100	
Zbiory w dt <i>Production in dt</i>						
Ogółem <i>Total</i>	152100	152080	120831	120806	79,4	79,4
Jabłonie <i>Apples</i>	130075	130055	103225	103200	79,4	79,4
Grusze <i>Pears</i>	7098	7098	5460	5460	76,9	76,9
Śliwy <i>Plums</i>	5195	5195	4821	4821	92,8	92,8
Wiśnie <i>Cherries</i>	6957	6957	5009	5009	72,0	72,0
Czereśnie <i>Sweet cherries</i>	1871	1871	1334	1334	71,3	71,3
Pozostałe ^b <i>Others^b</i>	904	904	982	982	108,6	108,6

b Morele, brzoskwinie i orzechy włoskie.

b Apricots, peaches, walnuts.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych, łącznie z truskawkami i poziomkami, w 2017 r. wyniosły 8,8 tys. t i były o 0,7 tys. t (o 7,2%) niższe od uzyskanych przed rokiem. Na spadek produkcji wpłynęły niższe zbiory wszystkich gatunków owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych.

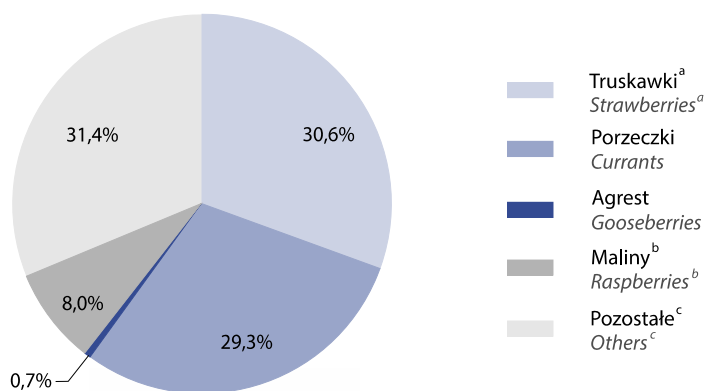
W 2017 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, odnotowano wzrost arealu uprawy malin oraz pozostałych krzewów owocowych i plantacji jagodowych (leszczyny, aronii, borówki wysokiej, winorośli i pozostałych jagodowych), natomiast zmniejszeniu uległa powierzchnia uprawy truskawek, porzeczek i agrestu.

W analizowanym roku produkcja truskawek i poziomek wyniosła 2,7 tys. t i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 3,4%. Spadek produkcji był wynikiem ograniczenia (o 14,4%) powierzchni uprawy, pomimo uzyskania lepszych (o 12,9%) plonów niż przed rokiem.

W 2017 r. zbiory malin osiągnęły poziom 0,7 tys. t i były o 0,1 tys. t (o 11,4%) niższe niż przed rokiem. Produkcję agrestu oszacowano na 63,0 t, tj. o 14,3% niżej niż rok wcześniej. Ogólne zbiory porzeczek wyniosły 2,6 tys. t i były o 0,4 tys. t, tj. o 14,9% mniejsze niż w 2016 r.

Łączne zbiory orzechów laskowych, aronii, borówki wysokiej, winogron i pozostałych jagodowych w omawianym roku osiągnęły poziom 2,8 tys. t i zmniejszyły się o 1,3% w odniesieniu do uzyskanych rok wcześniej.

Wykres 13. Struktura zbiorów owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach w 2017 r.
 Chart 13. Structure of fruit bushes and berry fruit production in orchards in 2017

a Łącznie z poziomkami. b Łącznie z jeżyną bezkolcową. c Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.
 a Including wild strawberries. b Including thornless blackberry. c Including hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach
 Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit in orchards

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2016=100	
Powierzchnia uprawy ^a w ha Crop area ^a in ha						
Ogółem Total	4155	4113	3932	3903	94,6	94,9
Truskawki ^{bc} Strawberries ^{bc}	1157	1157	990	990	85,6	85,6
Maliny ^d Raspberries ^d	377	377	399	399	105,8	105,8
Porzeczki Currants	1470	1430	1358	1333	92,4	93,3
Agrest Gooseberries	47	47	47	47	99,8	99,8
Pozostałe ^e Others ^e	1104	1102	1138	1134	103,0	102,8

a Stan w czerwcu. b Łącznie z poziomkami. c Łącznie z ogrodami przydomowymi. d Łącznie z jeżyną bezkolcową. e Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

a As of June. b Including wild strawberries. c Including kitchen gardens. d Including thornless blackberry. e Including hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Tablica 28. Powierzchnia uprawy, plony i zbiory z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w sadach (dok.)

Table 28. Crop area, yields and production of fruit bushes and berry fruit in orchards (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				2016=100	
Plony z 1 ha w dt Yields per 1 ha in dt						
Truskawki ^{bc} Strawberries ^{bc}	24,1	24,1	27,2	27,2	112,9	112,9
Maliny ^d Raspberries ^d	21,0	21,0	17,6	17,6	83,8	83,8
Porzeczki Currants	20,5	19,7	18,9	18,2	92,2	92,4
Agrest Gooseberries	15,7	15,7	13,5	13,5	86,0	86,0
Pozostałe ^e Others ^e	25,3	25,2	24,2	24,1	95,7	95,6
Zbiory w dt Production in dt						
Ogółem Total	94619	92405	87802	86118	92,8	93,2
Truskawki ^{bc} Strawberries ^{bc}	27850	27850	26900	26900	96,6	96,6
Maliny ^d Raspberries ^d	7920	7920	7020	7020	88,6	88,6
Porzeczki Currants	30190	28130	25700	24220	85,1	86,1
Agrest Gooseberries	735	735	630	630	85,7	85,7
Pozostałe ^e Others ^e	27924	27770	27552	27348	98,7	98,5

b Łącznie z poziomkami. c Łącznie z ogrodami przydomowymi. d Łącznie z jeżyną bezkolcówą. e Leszczyna, aronia, borówka wysoka, winorośl i pozostałe jagodowe.

b Including wild strawberries. c Including kitchen gardens. d Including thornless blackberry. e Including hazelnuts, chokeberries, blueberries, grapes and other berries.

Rozdział 2

Chapter 2

Produkcja zwierzęca

Animal output

2.1. Bydło i owce

2.1. Cattle and sheep

Pogłowie bydła w województwie podlaskim w czerwcu 2017 r. liczyło 1018,3 tys. szt. i było o 71,3 tys. szt., tj. o 7,5% większe niż w analogicznym okresie 2016 r., a w odniesieniu do stanu zanotowanego w grudniu poprzedniego roku wzrosło o 58,5 tys. szt., tj. o 6,1%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 95,7 szt. (w tym krów – 43,6 szt.) wobec 86,6 szt. (w tym krów – 40,0 szt.) w czerwcu 2016 r. i była w tych okresach najwyższa w Polsce.

Tablica 29. Pogłowie bydła
Table 29. Cattle livestock

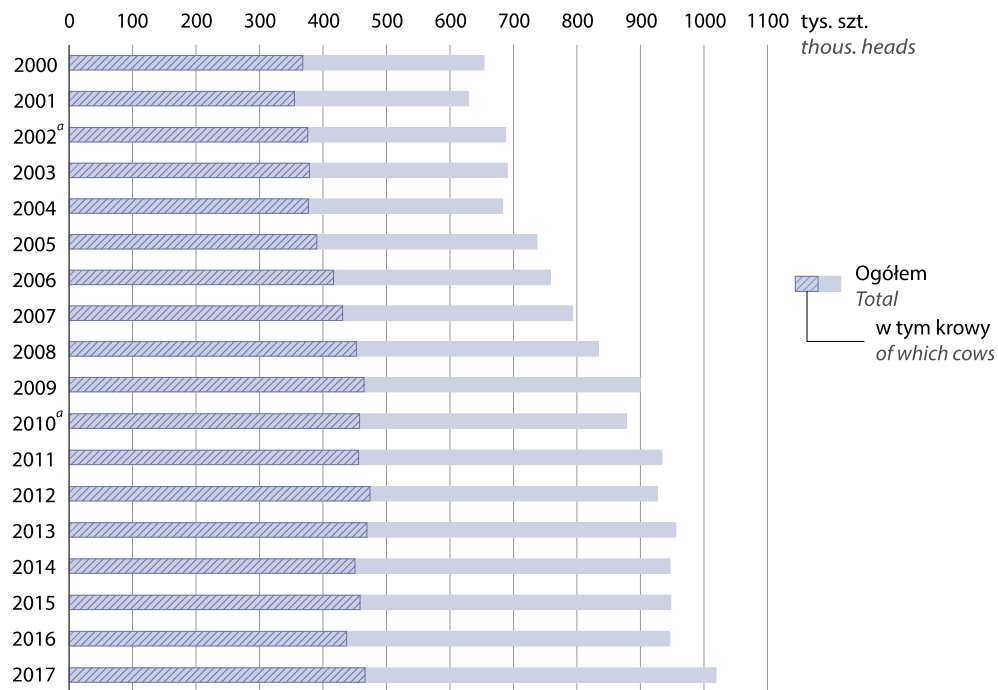
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Stan w czerwcu <i>As of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	946950	944835	1018291	1016919	107,5	107,6
Cielęta w wieku poniżej 1 roku <i>Bovines less than 1 year old</i>	245989	245526	252249	251851	102,5	102,6
Młode bydło w wieku 1–2 lat <i>Bovines aged between 1 and 2 years</i>	214551	214068	242356	242082	113,0	113,1
Bydło w wieku 2 lat i więcej <i>Bovines of 2 years and over</i>	486410	485241	523685	522985	107,7	107,8
w tym krowy <i>of which cows</i>	437483	436502	463604	462928	106,0	106,1
w tym mleczne <i>of which dairy</i>	415468	414735	433704	433213	104,4	104,5

Tablica 29. Pogłowie bydła (dok.)
Table 29. Cattle livestock (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016			2017		
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Stan w grudniu <i>As of December</i>						
Ogółem <i>Total</i>	959788	958367	992846	991562	103,4	103,5
Cielęta w wieku poniżej 1 roku <i>Bovines less than 1 year old</i>	238843	238498	251594	251235	105,3	105,3
Młode bydło w wieku 1–2 lat <i>Bovines aged between 1 and 2 years</i>	229880	229552	240079	240004	104,4	104,6
Bydło w wieku 2 lat i więcej <i>Bovines of 2 years and over</i>	491065	490317	501174	500324	102,1	102,0
w tym krowy <i>of which cows</i>	436252	435536	445928	445309	102,2	102,2
w tym mleczne <i>of which dairy</i>	416941	416437	427059	426603	102,4	102,4
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu <i>Per 100 ha of agricultural land – as of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	86,6	88,0	95,7	96,8	110,5	110,0
Cielęta w wieku poniżej 1 roku <i>Bovines less than 1 year old</i>	22,5	22,9	23,7	24,0	105,3	104,8
Młode bydło w wieku 1–2 lat <i>Bovines aged between 1 and 2 years</i>	19,6	19,9	22,8	23,0	116,3	115,6
Bydło w wieku 2 lat i więcej <i>Bovines of 2 years and over</i>	44,5	45,2	49,2	49,8	110,6	110,2
w tym krowy <i>of which cows</i>	40,0	40,6	43,6	44,1	109,0	108,6
w tym mleczne <i>of which dairy</i>	38,0	38,6	40,8	41,2	107,4	106,7

**Wykres 14. Pogłowie bydła
Stan w czerwcu**

Chart 14. *Cattle livestock
As of June*

a Dane powszechnych spisów rolnych.
a Data of the Agricultural Censuses.

Na przestrzeni roku w strukturze stada bydła w województwie podlaskim zwiększył się udział młodego bydła w wieku 1–2 lat (o 1,2 p.proc.), a spadł odsetek cieląt w wieku poniżej 1 roku (o 1,2 p.proc.). Na niezmiennym poziomie (51,4%) utrzymał się udział bydła w wieku 2 lata i więcej. W tym czasie odsetek krow w ogólnym pogłowie bydła zmniejszył się o 2,6 p.proc. i w czerwcu 2017 r. wyniósł 43,6%.

**Tablica 30. Struktura pogłowia bydła i owiec w 2017 r.
Stan w czerwcu**

Table 30. Structure of cattle and sheep livestock in 2017
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Bydło <i>Cattle</i>						Owce <i>Sheep</i>	
	ogółem <i>grand total</i>	cielęta w wieku poniżej 1 roku <i>bovines less than 1 year old</i>	młode bydło w wieku 1-2 lata <i>bovines aged between 1 and 2 years</i>	bydło w wieku 2 lat i więcej <i>bovines of 2 years and over</i>			ogółem <i>total</i>	w tym maciorki 1-letnie i starsze <i>of which ewes aged 1 or more</i>
				razem <i>total</i>	w tym krowy <i>of which cows</i>			
					razem <i>total</i>	w tym mleczne <i>of which dairy</i>		
Według użytkowników <i>By users</i>								
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	99,9	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	99,5	99,3
Według grup wiekowo-użytkowych <i>By age and use groups</i>								
Ogółem <i>Total</i>	100,0	24,8	23,8	51,4	43,6	40,8	100,0	59,3
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	100,0	24,8	23,8	51,4	45,5	42,6	100,0	59,2

W czerwcu 2017 r. stado owiec w województwie podlaskim liczyło 24,4 tys. szt. i było o 5,0 tys. szt. (o 25,8%) większe w porównaniu ze stanem zanotowanym w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast w odniesieniu do grudnia 2016 r. zwiększyło się o 4,6 tys. szt. (o 23,4%).

W analizowanym okresie obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,3 szt. i w skali roku zwiększyła się o 0,5 szt.

W stadzie owiec w czerwcu 2017 r. maciorki 1-letnie i starsze stanowiły 59,3% i w odniesieniu do stanu w analogicznym okresie poprzedniego roku ich odsetek w pogłowiu ogółem zmniejszył się o 0,5 p. proc.

Tablica 31. Pogłowie owiec
Table 31. Sheep livestock

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016			2017		
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Stan w czerwcu <i>As of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	19382	19268	24379	24252	125,8	125,9
w tym maciorki 1-roczone i starsze <i>of which ewes aged 1 or more</i>	11389	11336	14449	14347	126,9	126,6
Stan w grudniu <i>As of December</i>						
Ogółem <i>Total</i>	19751	19632	25985	25853	131,6	131,7
w tym maciorki 1-roczone i starsze <i>of which ewes aged 1 or more</i>	9122	9029	14178	14087	155,4	156,0
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu <i>Per 100 ha of agricultural land – as of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	1,8	1,8	2,3	2,3	127,8	127,8
w tym maciorki 1-roczone i starsze <i>of which ewes aged 1 or more</i>	1,0	1,1	1,4	1,4	140,0	127,3

2.2. Trzoda chlewna

2.2. Pigs

Na początku czerwca 2017 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie podlaskim liczyło 303,1 tys. szt. i zmniejszyło się w stosunku do zanotowanego rok wcześniej o 4,8 tys. szt., tj. o 1,6%, natomiast w odniesieniu do stanu w grudniu poprzedniego roku spadek wyniósł 17,5 tys. szt., tj. 5,5%. W porównaniu ze stanem z marca 2017 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 4,2 tys. szt., tj. 1,4 %.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2017 r. wyniosła 28,5 szt. i była o 0,4 szt. większa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku, natomiast obsada loch na chów osiągnęła poziom 2,3 szt., co oznacza spadek w skali roku o 0,1 szt. W omawianym okresie na 100 ha gruntów ornych przypadła 44,7 szt. trzody chlewnej wobec 44,4 szt. rok wcześniej.

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej
Table 32. Pig livestock

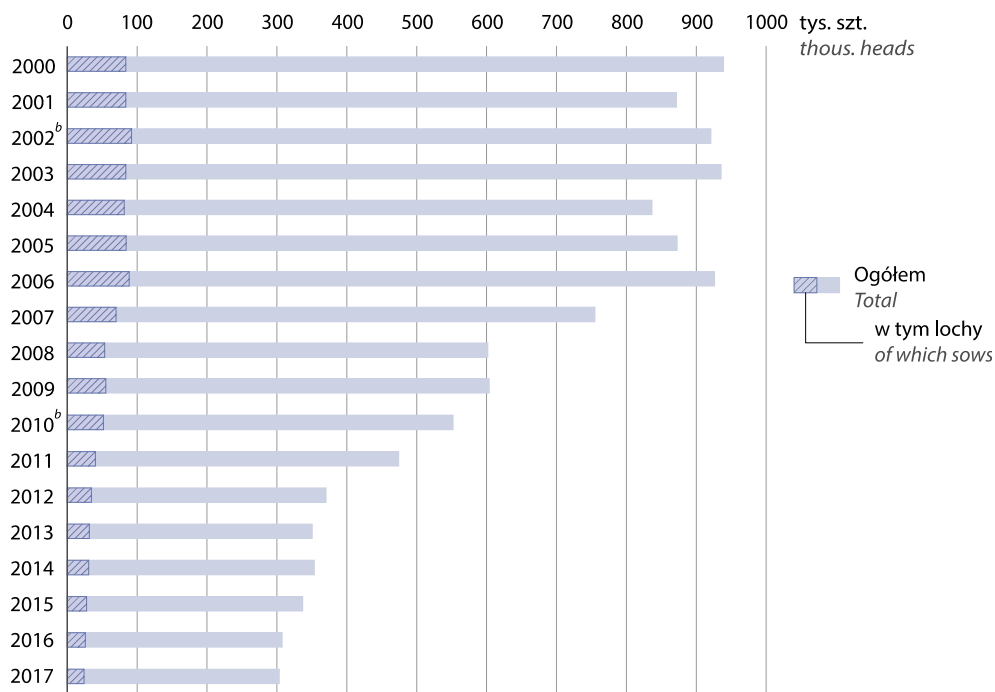
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Stan w marcu <i>As of March</i>						
Ogółem <i>Total</i>	302939	288899	307246	293783	101,4	101,7
Prosięta o wadze do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	68546	64933	69334	64663	101,1	99,6
Warchlaki o wadze 20–50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	86583	79290	78004	72343	90,1	91,2
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for slaughter</i>	122433	120643	135234	133279	110,5	110,5
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for breeding</i>	25377	24033	24674	23498	97,2	97,8
w tym lochy <i>of which sows</i>	24729	23401	23924	22759	96,7	97,3
w tym prośne <i>of which mated</i>	17395	16338	16632	15831	95,6	96,9
Stan w czerwcu <i>As of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	307863	293288	303068	293876	98,4	100,2
Prosięta o wadze do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	70983	66818	69231	67297	97,5	100,7
Warchlaki o wadze 20–50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	89911	83004	80593	75739	89,6	91,2
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for slaughter</i>	120450	118211	128445	127148	106,6	107,6
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for breeding</i>	26519	25255	24799	23692	93,5	93,8
w tym lochy <i>of which sows</i>	25904	24654	24096	22998	93,0	93,3
w tym prośne <i>of which mated</i>	18488	17307	17353	16665	93,9	96,3

Tablica 32. Pogłowie trzody chlewnej (dok.)
Table 32. Pig livestock (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Stan w grudniu <i>As of December</i>						
Ogółem <i>Total</i>	320558	309562	295346	282635	92,1	91,3
Prosięta o wadze do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	76270	73598	64503	62270	84,6	84,6
Warchlaki o wadze 20–50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	97446	91057	92096	84475	94,5	92,8
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for slaughter</i>	121427	120323	113768	111960	93,7	93,0
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for breeding</i>	25415	24584	24979	23927	98,3	97,3
w tym lochy <i>of which sows</i>	24847	24026	24350	23303	98,0	97,0
w tym prośne <i>of which mated</i>	16746	16005	17262	16435	103,1	102,7
Na 100 ha użytków rolnych – stan w czerwcu <i>Per 100 ha of agricultural land – as of June</i>						
Ogółem <i>Total</i>	28,1	27,3	28,5	28,0	101,4	102,6
Prosięta o wadze do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	6,5	6,2	6,5	6,4	100,0	103,2
Warchlaki o wadze 20–50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	8,2	7,7	7,6	7,2	92,7	93,5
Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for slaughter</i>	11,0	11,0	12,1	12,1	110,0	110,0
Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for breeding</i>	2,4	2,4	2,3	2,3	95,8	95,8
w tym lochy <i>of which sows</i>	2,4	2,3	2,3	2,1	95,8	91,3
w tym prośne <i>of which mated</i>	1,7	1,6	1,6	1,6	94,1	100,0

**Wykres 15. Pogłowie trzody chlewnej
Stan w czerwcu^a**

Chart 15. Pig livestock
As of June^a

a W latach: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – stan w końcu lipca. b Dane powszechnych spisów rolnych.
a In the years: 2000, 2001, 2003–2009, 2011–2013 – as of the end of July. b Data of the Agricultural Censuses.

Według stanu w czerwcu 2017 r., w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku, w strukturze stada trzody chlewnej zmniejszył się udział prosiąt o wadze do 20 kg (o 0,3 p.proc.), warchlaków o wadze 20–50 kg (o 2,6 p.proc.) i trzody chlewnej na chów o wadze 50 kg i więcej (o 0,4 p.proc.), a wzrósł odsetek trzody chlewnej na ubój o wadze 50 kg i więcej (o 3,3 p.proc.). W omawianym okresie udział loch na chów w ogólnym pogłowie świń ukształtował się na poziomie 8,0% i był mniejszy (o 0,4 p.proc.) niż w czerwcu 2016 r.

**Tablica 33. Struktura pogłowia trzody chlewnej w 2017 r.
Stan w czerwcu**

Table 33. Structure of pig livestock in 2017
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	Prosięta o wadze do 20 kg <i>Piglets up to 20 kg</i>	Warchlaki o wadze 20–50 kg <i>Piglets between 20 and 50 kg</i>	Trzoda chlewna na ubój o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for slaughter</i>	Trzoda chlewna na chów o wadze 50 kg i więcej <i>Pigs of 50 kg and more for breeding</i>	
					razem <i>total</i>	w tym lochy <i>of which sows</i>
Według użytkowników <i>By users</i>						
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	97,0	97,2	94,0	99,0	95,5	95,4
Według grup produkcyjno-użytkowych <i>By production and use groups</i>						
Ogółem <i>Total</i>	100,0	22,8	26,6	42,4	8,2	8,0
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	100,0	22,9	25,8	43,3	8,0	7,8

2.3. Drób

2.3. Poultry

Pogłowie drobiu ogółem w czerwcu 2017 r. liczyło 12440,1 tys. szt., i w ciągu roku zwiększyło się o 1484,4 tys. szt. (o 13,5%), w tym liczebność stada kur ukształtowała się na poziomie 11404,2 tys. szt., czyli wyższym niż rok wcześniej o 1392,3 tys. szt. (o 13,9%). Pogłowie kur niosek stanowiło 12,7% ogólnego stada kur.

**Tablica 34. Pogłowie drobiu
Stan w czerwcu**

Table 34. Poultry livestock
As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w szt. <i>in heads</i>				2016=100	
Ogółem <i>Total</i>	10955763	10498623	12440115	12016975	113,5	114,5
W tym kury <i>Of which hens</i>	10011819	9581520	11404154	11026954	113,9	115,1
w tym nioski <i>of which laying hens</i>	1323761	1323755	1446362	1446362	109,3	109,3

**Tablica 34. Pogłowie drobiu (dok.)
Stan w czerwcu**

Table 34. Poultry livestock (cont.)
As of June

Wyszczególnienie Specification	2016		2017			
	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms
	w szt. in heads				2016=100	
Na 100 ha użytków rolnych <i>Per 100 ha of agricultural land</i>	1001,4	977,4	1169,0	1144,0	116,7	117,0
W tym kury <i>Of which hens</i>	915,1	892,1	1071,7	1049,8	117,1	117,7
w tym nioski <i>of which laying hens</i>	121,0	123,2	135,9	137,7	112,3	111,8

W czerwcu 2017 r. obsada drobiu ogółem na 100 ha użytków rolnych wyniosła 1169,0 szt., i zwiększyła się w ciągu roku o 167,6 szt., natomiast obsada drobiu kurzego ukształtowała się na poziomie 1071,7 szt., czyli o 156,6 szt. wyższym niż rok wcześniej.

W analizowanym roku obsada drobiu ogółem na 100 ha gruntów ornych wynosiła 1835,7 szt., w tym drobiu kurzego – 1682,8 szt., czyli więcej niż w 2016 r. odpowiednio o 256,8 szt. i 240,0 szt.

2.4. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych

2.4. Production of major animal product

Dane o **produkcji żywca rzeźnego** dotyczą skupu zwierząt rzeźnych (pomniejszonego o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaży targowiskowej oraz uboju z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

Produkcję żywca rzeźnego podaje się:

- w „**wadze żywej**”, tj. według wagi zwierząt rzeźnych przed ubojem,
- w „**wadze poubojowej ciepłej**” (wbc), tj. w przeliczeniu na mięso (masę mięsno-kostną), łącznie z tłuszczami i podrobami (jeżeli tak zaznaczono), za pomocą współczynników określających poubojową wydajność poszczególnych gatunków zwierząt.

Tablica 35. Produkcja żywca rzeźnego
Table 35. Production of animals for slaughter

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015		2016			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2015=100	
W sztukach <i>In heads</i>						
Bydło (bez cieląt) <i>Cattle (excluding calves)</i>	163375	162958	169270	168893	103,6	103,6
Cielęta <i>Calves</i>	21580	21478	11927	11780	55,3	54,8
Trzoda chlewna <i>Pigs</i>	652046	636250	585692	569896	89,8	89,6
Owce <i>Sheep</i>	9317	9317	10351	10351	111,1	111,1
Konie <i>Horses</i>	5967	5967	4495	4495	75,3	75,3
W wadze żywej w t <i>In live weight in t</i>						
Ogółem <i>Total</i>	328605	323115	344516	335125	104,8	103,7
Bydło (bez cieląt) <i>Cattle (excluding calves)</i>	97415	97166	98017	97799	100,6	100,7
Cielęta <i>Calves</i>	1914	1909	913	904	47,7	47,4
Trzoda chlewna <i>Pigs</i>	98123	96228	87902	85934	89,6	89,3
Owce <i>Sheep</i>	279	279	290	290	103,9	103,9
Konie <i>Horses</i>	3747	3747	2797	2797	74,6	74,6
Drób <i>Poultry</i>	127070	123729	154566	147370	121,6	119,1
Kozy i króliki <i>Goats and rabbits</i>	57	57	31	31	54,4	54,4

Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) w 2016 r. wyniosła 245,5 tys. t, i była wyższa o 11,2 tys. t (o 4,8%) od uzyskanej rok wcześniej. O wzroście produkcji zdecydowała wyższa o 21,6% produkcja mięsa drobiowego, o 4,0% mięsa baraniego i 0,7% mięsa wołowego. Produkcja pozostałych gatunków żywca rzeźnego była mniejsza niż przed rokiem.

Tablica 36. Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów
Table 36. Production of meat, fats and pluck

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2016	
	w t	in t	2015=100
Produkcja żywca rzeźnego^a w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) <i>Production of animals for slaughter^a in terms of meat (including fats and pluck)</i>	234306	245520	104,8
Mięso i tłuszcze <i>Meat and fats</i>	219142	229550	104,7
wołowe <i>beef</i>	49426	49752	100,7
cielęce <i>veal</i>	1153	548	47,5
wieprzowe <i>pork</i>	76535	68564	89,6
baranie <i>mutton</i>	126	131	104,0
końskie <i>horseflesh</i>	2031	1505	74,1
drobiowe <i>poultry</i>	88950	108197	121,6
kozy <i>goat</i>	4	–	x
królicze <i>rabbit</i>	25	16	64,0
dziczyzna <i>game</i>	892	837	93,8
Podroby <i>Pluck</i>	15164	15970	105,3

a W wadze poubojowej ciepłej.
a In post-slaughter hot weight.

W 2016 r. produkcja mleka krowiego, jaj kurzych konsumpcyjnych i wylęgowych, wełny oraz miodu była wyższa niż przed rokiem. Produkcja mleka krowiego wyniosła 2584,0 mln l i w skali roku wzrosła o 19,2 mln l (o 0,7%) wyższa. Jaj kurzych wyprodukowano 256,2 mln szt., czyli o 52,9 mln szt. (o 26,0%) więcej, wełny owczej niepranej – 67,1 t, tj. o 18,7 t (o 38,6%) więcej oraz miodu – 499,2 t., czyli o 10,7 t (o 2,2%) więcej niż rok wcześniej.

Tablica 37. Produkcja mleka krowiego, jaj kurzych wełny owczej i miodu
Table 37. Production of cows' milk, hen eggs, sheep wool and honey

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015		2016			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				2015=100	
Produkcja mleka krowiego: <i>Cow's milk production:</i>						
w tysiącach litrów <i>in thousand litres</i>	2564834	2561218	2584006	2580181	100,7	100,7
na 100 ha użytków rolnych w tys. l <i>per 100 ha of agricultural land in thous</i>	242,4	245,6	236,2	240,2	97,4	97,8
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l <i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>	5673	5677	5872	5875	103,5	103,5
Produkcja jaj kurzych w tys. szt. <i>Egg production in thous. units</i>	203293	203193	256235	256235	126,0	126,1
Przeciętna roczna liczba jaj od kury nioski w szt. <i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>	187	187	220	220	117,6	117,6
Produkcja wełny owczej niepranej w kg <i>Sheep's greasy wool production in kg</i>	48410	48370	67089	66925	138,6	138,4
Przeciętna roczna ilość wełny od 1 owcy w kg <i>Average annual quantity of wool per 1 sheep in kg</i>	2,7	.	3,5	3,5	129,6	x
Produkcja miodu w kg <i>Honey production in kg</i>	488499	487975	499200	498706	102,2	102,2

Rozdział 3

Chapter 3

Ciągniki i urządzenia do zabiegów ochrony roślin w gospodarstwach rolnych

Tractors and machines for plant protection treatment in agricultural holdings

W czerwcu 2016 r. w województwie podlaskim 59,2 tys. (72,9%) gospodarstw rolnych było wyposażonych w ciągniki. Liczba ciągników wyniosła 110,2 tys., tj. o 5,2% więcej niż w 2013 r. W gospodarstwach indywidualnych spisano 109,9 tys. szt. ciągników, co stanowiło 99,7% ogółu. Udział podmiotów z ciągnikami w ogólnej liczbie gospodarstw był zróżnicowany w zależności od grupy obszarowej. W przypadku jednostek o powierzchni do 1 ha użytków rolnych wynosił tylko 16,5%, podczas gdy wśród gospodarstw o areale 30–50 ha użytków rolnych kształtował się na poziomie 98,7%, natomiast w podmiotach największych (100 ha i więcej użytków rolnych) wynosił 93,5%. Najwięcej gospodarstw posiadało ciągniki o mocy 15–25 kW oraz 40–60 kW i stanowiły one odpowiednio 44,3% oraz 49,2% ogólnej liczby gospodarstw. Najmniej było jednostek z ciągnikami o najmniejszej (do 15 kW) i największej mocy (100 kW i więcej). Ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw kształtował się odpowiednio na poziomie 2,0% i 6,6%. Odsetek gospodarstw z ciągnikami o mocy od 60 do 100 kW wynosił 27,1%. W strukturze ciągników dominowały pojazdy o mocy silnika 40–60 kW, 15–25 kW i 60–100 kW. Stanowiły one odpowiednio: 33,0%, 24,6% i 19,1% ogólnej liczby ciągników.

W 2016 r. średnio na 1 gospodarstwo posiadające ciągniki przypadało 1,9 szt. tych pojazdów wobec 1,8 szt. w 2013 r. Omawiany wskaźnik wzrastał od 1,0 szt. wśród gospodarstw o powierzchni 1–2 ha użytków rolnych do 4,7 szt. w grupie jednostek największych (100 ha i więcej użytków rolnych). Ze względu na wzrost liczby ciągników, przy jednoczesnym zwiększeniu areалу użytkowanych gruntów, średnia powierzchnia użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik w 2016 r uległa zmniejszeniu w stosunku do 2013 r. i wynosiła 10,07 ha wobec 10,25 ha trzy lata wcześniej.

**Tablica 38. Ciągniki w gospodarstwach rolnych
Stan w czerwcu**

*Table 38. Tractors in agricultural holdings
As of June*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2013	2016	
	w szt.	<i>in units</i>	2013=100
Ogółem <i>Total</i>	104780	110184	105,2
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: <i>in agricultural holdings with the area of:</i>			
Do 1 ha <i>Up to</i>	118	149	126,3
1–5	8276	9157	110,6
5–10	18737	19393	103,5
10–15	20995	21668	103,2
15–20	16024	17219	107,5
20–50	34057	34330	100,8
50–100	5023	6077	121,0
100 ha i więcej <i>and more</i>	1550	2191	141,4

W czerwcu 2017 r. w województwie podlaskim 35,8 tys. gospodarstw (tj. 44,4% ogółu) było wyposażonych w opryskiwacze polowe i sadownicze. Opryskiwacze ręczne zarejestrowano w 7,9 tys. gospodarstw, taczkowe zaledwie w 0,2 tys., a specjalistyczny sprzęt oraz instalacje do wykonywania oprysków w produkcji pod osłonami posiadało odpowiednio 37 i 15 gospodarstw. W zaprawiarki do nasion wyposażonych było 0,3 tys. gospodarstw.

W roku gospodarczym 2016/17 tylko 12,0 tys. (spośród 80,5 tys., tj. 14,5%) użytkowników gospodarstw rolnych korzystało z różnych form wsparcia doradców w podejmowaniu decyzji w zakresie stosowania środków ochrony roślin. Z personalnego doradztwa prywatnego, ośrodków doradztwa rolniczego, Państwowej Inspekcji i innych instytucji skorzystało 8,4 tys. użytkowników, z systemów wspomagania wskazujących optymalny termin wykonania zabiegów – 3,7 tys. użytkowników, natomiast 5,5 tys. użytkowników korzystało z innych źródeł doradzania w tej dziedzinie. Monitoring organizmów szkodliwych prowadziło 2,9 tys. użytkowników, a progi ekonomicznej szkodliwości dla chorób i szkodników pozwalające ograniczyć stosowanie chemicznych środków do niezbędnego minimum uwzględniło 5,2 tys. użytkowników gospodarstw rolnych.

Tablica 39. Opryskiwacze i niestandardowe urządzenia do zabiegów ochrony roślin i gospodarstwa rolne je wykorzystujące w 2017 r. Stan w czerwcu

Table 39. Sprayers and non-standard machines for plant protection treatment as well as agricultural holdings using them in 2017 As of June

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	Opryskiwacze polowe i sadownicze <i>Field and orchard sprayers</i>	Urządzenia niestandardowe <i>Non-standard machines</i>					
		ogółem <i>total</i>	zaprawiarki do nasion <i>seed dressing machines</i>	opryskiwacze ręczne <i>hand sprayers</i>	opryskiwacze taczkowe <i>wheelbarrow sprayers</i>	specjalne instalacje do wykonywania oprysków w szklarniach lub tunelach foliowych <i>special installations for spraying in glasshouses or plastic tunnels</i>	inny sprzęt specjalistyczny do zabiegów ochrony roślin <i>other specialised equipment for plant protection treatment</i>
Liczba urządzeń <i>Number of units</i>							
Ogółem <i>Total</i>	36665	8652	309	8090	201	15	37
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	36620	8650	307	8090	201	15	37
Gospodarstwa <i>Agricultural holdings</i>							
Ogółem <i>Total</i>	35763	8232	287	7877	201	15	37
W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	35730	8230	285	7877	201	15	37

Rozdział 4

Chapter 4

Skup produktów rolnych

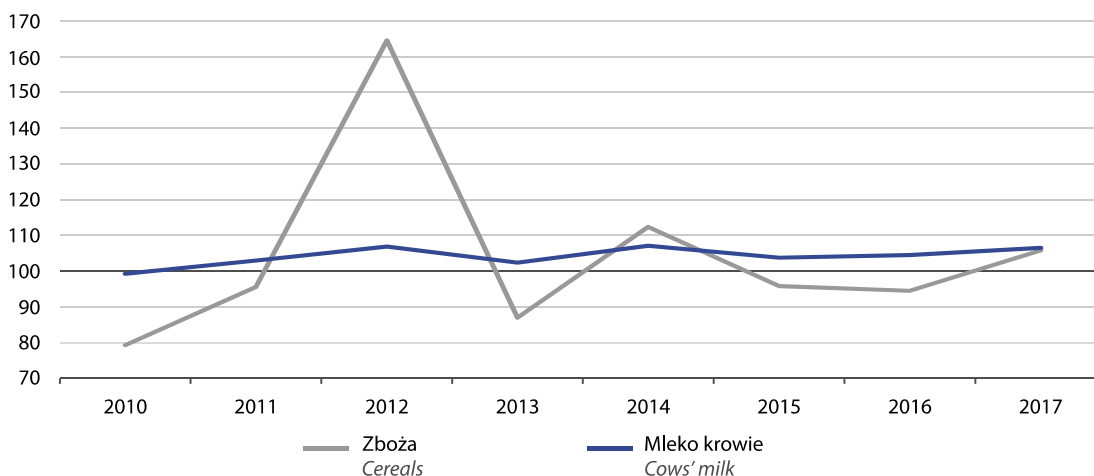
Procurement of agricultural products

Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze prowadzące skup produktów rolnych bezpośrednio od producentów z terenu województwa.

W 2017 r. w województwie podlaskim skupiono 156,8 tys. t zbóż, czyli 12,0% ich ogólnej produkcji. W porównaniu z poprzednim rokiem oznacza to wzrost o 4,5 tys. t (o 3,0%).

Wykres 16. Dynamika skupu zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) i mleka krowiego
Rok poprzedni=100

Chart 16. Indices of procurement of basic cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) and cows' milk
Previous year=100

Skup ziemniaków w omawianym roku wyniósł 256,1 tys. t. i stanowił 57,7% ich produkcji. Był on o 32,7 tys. t (o 14,6%) wyższy od zanotowanego w 2016 r.

Ze zbiorów uzyskanych w 2017 r. skupiono 12,0 tys. t rzepaku, tj. o 8,9 tys. t (prawie 4-krotnie) więcej niż rok wcześniej.

Skup warzyw gruntowych i spod osłon w omawianym roku osiągnął poziom 12,0 tys. t, czyli zwiększył się o 0,5 tys. t (o 4,4%) w stosunku do roku poprzedniego. Łącznie skupiono 29,6% ich ogólnej produkcji.

Skup owoców z drzew, krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2017 r. był o 0,7 tys. t (o 8,6%) mniejszy niż przed rokiem i wyniósł 7,5 tys. t.

Tablica 40. Skup ważniejszych produktów rolnych
Table 40. Procurement of major agricultural products

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Zboża w t <i>Cereals in t</i>	152325	156838	103,0
w tym podstawowe <i>of which basic</i>	123516	129291	104,7
pszenica <i>wheat</i>	68875	76321	110,8
żyto <i>rye</i>	27473	33534	122,1
jęczmień <i>barley</i>	4338	3575	82,4
owies i mieszanki zbożowe <i>oats and cereal mixed</i>	8330	7999	96,0
pszenżyto <i>triticale</i>	14500	7862	54,2
w tym konsumpcyjne i paszowe <i>of which consumer and for feed</i>	122038	129154	105,8
pszenica <i>wheat</i>	68134	76290	112,0
żyto <i>rye</i>	27363	33519	122,5
jęczmień <i>barley</i>	4273	3560	83,3
owies i mieszanki zbożowe <i>oats and cereal mixed</i>	8102	7965	98,3
pszenżyto <i>triticale</i>	14166	7820	55,2
Ziemniaki w t <i>Potatoes in t</i>	223469	256130	114,6
Rzepak i rzepik w t <i>Rape and turnip rape in t</i>	3105	11964	385,3
Warzywa w t <i>Vegetables in t</i>	11531	12041	104,4
Owoce w t <i>Fruit in t</i>	8216	7513	91,4
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t <i>Animals for slaughter in live weight in t</i>	314195	341500	108,7
bydło <i>cattle</i>	85136	106005	124,5
cielęta <i>calves</i>	1722	1629	94,6
trzoda chlewna <i>pigs</i>	71341	62943	88,2
owce <i>sheep</i>	248	296	119,4

Tablica 40. Skup ważniejszych produktów rolnych (dok.)
Table 40. Procurement of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>		2016=100
Żywiec rzeźny w wadze żywej w t (dok.): <i>Animals for slaughter in live weight in t (cont.):</i>			
konie <i>horses</i>	1776	1537	86,5
drób <i>poultry</i>	153972	169090	109,8
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso ^a (łącznie z tłuszczami) w t <i>Animals for slaughter in terms of meat^a (including fats) in t</i>	217777	233233	107,1
Mleko krowie w tys. l <i>Cows' milk in thous. l</i>	2253199	2399319	106,5
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt. <i>Consumer hen eggs in thous. units</i>	381	702	184,3

a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

W 2017 r. skupiono 233,2 tys. t żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, czyli o 15,5 tys. t (o 7,1%) więcej niż rok wcześniej. O wyższym w odniesieniu do 2016 r. poziomie skupu zdecydował wzrost podaży bydła, owiec i drobiu, natomiast w przypadku skupu pozostałych gatunków zwierząt rzeźnych odnotowano spadek.

W omawianym roku w województwie skupiono 106,0 tys. ton żywca wołowego w wadze żywej, tj. o 24,5% więcej niż w roku poprzednim. Skup żywca wieprzowego ukształtował się na poziomie 62,9 tys. ton i był o 11,8% niższy niż przed rokiem. Żywca drobiowego skupiono 169,1 tys. ton, czyli o 9,8% więcej niż w roku poprzednim.

Skup mleka z terenu województwa podlaskiego w 2017 r. wyniósł 2399,3 mln l i był o 146,1 mln l (o 6,5%) wyższy niż przed rokiem.

Skup jaj kurzych konsumpcyjnych w omawianym roku ukształtował się na poziomie 702 tys. szt. i zwiększył się o 321 tys. szt., tj. o 84,3% w odniesieniu do zanotowanego w 2016 r.

Wartość skupionych produktów rolnych (w cenach bieżących) w analizowanym roku zamknęła się kwotą 5379,1 mln zł i była o 1049,8 mln zł (o 24,2%) wyższa od zanotowanej rok wcześniej. O wzroście wartości skupu ogółem zdecydowało zwiększenie wartości skupionych produktów zwierzęcych (o 25,0%) i roślinnych (o 10,5%). Produkty zwierzęce stanowiły 95,7% ogólnej wartości skupu, natomiast roślinne – pozostałe 4,3%.

Wartość skupu ogółem (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych ukształtowała się na poziomie 5055 zł, co oznacza wzrost o 1024 zł (o 25,4%) w porównaniu z poprzednim rokiem.

Tablica 41. Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące^a)
 Table 41. Procurement value of agricultural products (current prices^a)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017			
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W milionach złotych <i>In million zloty</i>					
Ogółem <i>Total</i>	4329,3	5379,1	5317,1	124,2	124,3
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	210,9	233,1	202,9	110,5	105,6
Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>	4118,4	5146,1	5114,2	125,0	125,2
Na 1 ha użytków rolnych w zł <i>Per 1 ha of agricultural land in zł</i>					
Ogółem <i>Total</i>	4031	5055	5062	125,4	101,8
Produkty roślinne <i>Crop products</i>	196	219	193	111,7	125,3
Produkty zwierzęce <i>Animal products</i>	3835	4836	4869	126,1	126,2

a Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług.
a Paid to suppliers; excluding VAT.

Rozdział 5

Chapter 5

Ceny w rolnictwie

Prices in agriculture

W województwie podlaskim w 2017 r., podobnie jak w roku poprzednim, zanotowano wzrost cen ziemi w obrocie prywatnym. Przeciętna cena 1 ha gruntów ornych ukształtowała się na poziomie 37,6 tys. zł i była o 1,3% wyższa niż przed rokiem. Ceny ziemi były uzależnione od klasy bonitacyjnej, położenia gruntów oraz jakościowej przydatności do prowadzenia określonych upraw. Za 1 ha gruntów ornych średnich (żytnio-ziemniaczanych) płacono przeciętnie 40,4 tys. zł (o 3,9% więcej niż rok wcześniej), słabych (piaszczystych) – 30,7 tys. zł (o 5,4% więcej niż w poprzednim roku), natomiast średnia cena gruntów dobrych (pszenno-buraczanych) wyniosła 51,9 tys. zł i była o 4,2% niższa niż w poprzednim roku.

Przeciętna cena zakupu/sprzedaży 1 ha łąki w analizowanym roku ukształtowała się na poziomie 30,3 tys. zł i była o 2,0% niższa niż rok wcześniej. Za 1 ha łąki dobrej płacono 31,9 tys. zł, tj. o 1,4% więcej niż w 2016 r., a za 1 ha łąki słabej – 25,8 tys. zł czyli o 12,9% mniej niż przed rokiem.

Średnia cena dzierżawy 1 ha gruntu ornego w 2017 r. wyniosła 0,6 tys. zł i przekroczyła cenę z roku poprzedniego o 1,0%. Wyzdierżawienie 1 ha łąki kosztowało średnio 0,5 tys. zł i cena ta była o 0,2% wyższa niż rok wcześniej.

Tablica 42. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym

Table 42. Average prices of arable land and meadows in private turnover

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017		2016		2017	
	województwo <i>voivodship</i>				Polska <i>Poland</i>			
	za 1 ha w zł <i>per 1 ha in zł</i>		2016=100		za 1 ha w zł <i>per 1 ha in zł</i>		2016=100	
Zakup/sprzedaż <i>Procurement/sale</i>								
Grunty orne <i>Arable land</i>	37170	37643	101,3	39706	41288	104,0		
dobre (klasy I, II, IIIa) <i>good quality (I, II, IIIa class)</i>	54121	51860	95,8	52012	52586	101,1		
średnie (klasy IIIb, IV) <i>medium quality (IIIb, IV class)</i>	38910	40433	103,9	40341	42196	104,6		
słabe (klasy V, VI) <i>poor quality (V, VI class)</i>	29143	30726	105,4	27771	29277	105,4		
Łąki <i>Meadows</i>	30933	30323	98,0	25339	25681	101,3		
dobre <i>good quality</i>	31505	31949	101,4	27212	27655	101,6		
słabe <i>poor quality</i>	29653	25841	87,1	22252	22320	100,3		

Tablica 42. Przeciętne ceny gruntów ornych i łąk w obrocie prywatnym (dok.)
Table 42. Average prices of arable land and meadows in private turnover (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017		2016	2017	
	województwo <i>voivodship</i>			Polska <i>Poland</i>		
	za 1 ha w zł <i>per 1 ha in zł</i>		2016=100	za 1 ha w zł <i>per 1 ha in zł</i>		2016=100
Dzierżawa <i>Lease</i>						
Grunty orne <i>Arable land</i>	613	619	101,0	919	1000	108,8
dobre (klasy I, II, IIIa) <i>good quality (I, II, IIIa class)</i>	673	752	111,7	1063	1134	106,7
średnie (klasy IIIb, IV) <i>medium quality (IIIb, IV class)</i>	651	656	100,8	942	1036	110,0
słabe (klasy V, VI) <i>poor quality (V, VI class)</i>	529	526	99,4	690	719	104,2
Łąki <i>Meadows</i>	502	503	100,2	608	595	97,9
dobre <i>good quality</i>	516	498	96,5	633	630	99,5
słabe <i>poor quality</i>	450	519	115,3	558	524	93,9

W 2017 r. w kraju przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych i łąk oraz dzierżawy gruntów ornych były wyższe niż przed rokiem. Za wdzierżawienie łąki płacono mniej niż w poprzednim roku.

Pomimo obserwowanych zmian cen ziemi rolnej w skali kraju i województwa, nadal przeciętne ceny zakupu/sprzedaży gruntów ornych oraz dzierżawy gruntów ornych i łąk w województwie podlaskim były niższe niż w Polsce, natomiast średnia cena zakupu/sprzedaży łąk w regionie kształtowała się powyżej średniej w kraju.

Dane o **cenach skupu** prezentuje się bez podatku VAT; dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen prowadzone przez stałych ankietów na celowo wytypowanych targowiskach.

Średnia cena skupu ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych w województwie podlaskim w 2017 r. wyniosła 60,94 zł za 1 dt i była o 6,7% wyższa niż przed rokiem. Ceny wszystkich gatunków zbóż w skupie (z wyjątkiem jęczmienia) i na targowiskach uległy zwiększeniu. Średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej i paszowej w omawianym roku wyniosła 65,36 zł za 1 dt i była o 6,7% wyższa niż przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 77,69 zł, czyli o 6,7% więcej niż w roku poprzednim. W analizowanym roku cena żyta konsumpcyjnego i paszowego w skupie ukształtowała się na poziomie 54,11 zł za 1 dt, tj. o 6,6% wyższym od zanotowanego w 2016 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 9,6% i osiągnęła poziom 58,00 zł za 1 dt.

W omawianym roku przeciętna cena skupu ziemniaków osiągnęła wartość 24,53 zł za 1 dt i zmniejszyła się o 5,4% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej. Średnia cena ziemniaków jadalnych późnych na targowiskach ukształtowała się na poziomie 79,19 zł za 1 dt i zmniejszyła się o 23,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Tablica 43. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych
Table 43. Average procurement prices of major agricultural products

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017			
	miesiące <i>months</i>					
	I – XII		III	VI	IX	XII
W złotych <i>In zloty</i>						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt <i>Basic grains: consumer and for feed – per dt</i>	57,11	60,94	64,56	70,57	59,49	62,05
w tym: <i>of which:</i>						
pszenicy <i>wheat</i>	61,26	65,36	68,13	72,79	63,51	67,43
żyta <i>rye</i>	50,74	54,11	58,17	60,89	53,85	55,26
jęczmienia <i>barley</i>	69,57	61,89	62,02	67,39	57,69	65,19
Ziemniaki – za 1 dt <i>Potatoes – per dt</i>	25,93	24,53	37,83	73,46	24,39	24,20
Żywiec rzeźny – za 1 kg: <i>Animals for slaughter – per kg:</i>						
wołowy <i>beef</i>	5,60	6,08	6,26	6,31	6,42	6,79
wieprzowy <i>pork</i>	4,56	5,03	4,78	5,53	5,22	4,66
drobiowy <i>poultry</i>	3,57	3,54	3,44	3,34	4,01	3,36
Mleko – za 1 l <i>Milk – per l</i>	1,19	1,47	1,38	1,41	1,51	1,62
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>Analogous period of the previous year=100</i>						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt <i>Basic grains: consumer and for feed – per dt</i>	97,3	106,7	116,9	117,1	104,7	102,01
w tym: <i>of which:</i>						
pszenicy <i>wheat</i>	91,7	106,7	113,1	115,0	106,7	105,6
żyta <i>rye</i>	105,6	106,6	113,6	118,0	112,0	97,2
jęczmienia <i>barley</i>	123,4	89,0	107,5	117,5	113,2	114,0
Ziemniaki – za 1 dt <i>Potatoes – per dt</i>	95,6	94,6	113,5	49,8	92,6	102,8
Żywiec rzeźny – za 1 kg: <i>Animals for slaughter – per kg:</i>						
wołowy <i>beef</i>	95,9	108,6	102,0	101,6	105,9	108,6

Tablica 43. Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (dok.)
Table 43. Average procurement prices of major agricultural products (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017				
	miesiące <i>months</i>						
	I – XII		III	VI	IX	XII	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (dok.) <i>Analogous period of the previous year=100 (cont.)</i>							
Żywiec rzeźny – za 1 kg (dok.): <i>Animals for slaughter – per kg (cont.):</i>							
wieprzowy <i>pork</i>	111,0	110,3	118,1	116,9	101,5	94,1	
drobiowy <i>poultry</i>	93,6	99,2	98,6	93,9	105,5	107,2	
Mleko – za 1 l <i>Milk – per l</i>	98,0	123,2	120,0	125,9	127,8	112,6	

Tablica 44. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach
Table 44. Average marketplace prices received by farmers

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016		2017				
	miesiące <i>months</i>						
	I – XII		III	VI	IX	XII	
W złotych <i>In zloty</i>							
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt <i>Basic consumer grains – per dt</i>							
pszenicy <i>wheat</i>	72,82	77,69	75,55	77,49	79,51	76,74	
żyta <i>rye</i>	52,90	58,00	59,48	57,63	58,15	57,24	
jęczmienia <i>barley</i>	68,57	74,20	74,45	76,22	75,12	75,19	
Ziemniaki jadalne ^a – za 1 dt <i>Edible potatoes^a – per dt</i>	103,77	79,19	72,51	86,08	88,34	77,56	
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 <i>Analogous period of the previous year=100</i>							
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt: <i>Basic consumer grains – per dt:</i>							
pszenicy <i>wheat</i>	98,8	106,7	100,0	105,9	113,4	105,2	
żyta <i>rye</i>	102,8	109,6	106,7	105,1	109,5	109,2	

^a Przeciętne ceny roczne – bez notowań cen ziemniaków wczesnych; od lipca – dla okresów miesięcznych ceny ziemniaków ze zbiorów danego roku.

a Average annual prices – excluding quotations of early kinds of potatoes; since July – for month periods the prices of potatoes harvested in a given year.

Tablica 44. Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (dok.)
Table 44. Average marketplace prices received by farmers (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016	2017				
		miesiące <i>months</i>				
		I – XII	III	VI	IX	XII
Analogiczny okres roku poprzedniego=100 (dok.) <i>Analogous period of the previous year=100 (cont.)</i>						
Ziarno zbóż podstawowych konsumpcyjnych – za 1 dt (dok.): <i>Basic consumer grains – per dt (cont.):</i>						
jęczmienia <i>barley</i>	97,5	108,2	103,5	111,6	114,3	113,2
Ziemniaki jadalne ^a – za 1 dt <i>Edible potatoes^a – per dt</i>	119,0	76,3	60,8	67,9	112,6	111,3

a Przeciętne ceny roczne – bez notowań cen ziemniaków wczesnych; od lipca – dla okresów miesięcznych ceny ziemniaków ze zbiorów danego roku.

Uwaga. W 2017 r. nie zaobserwowano transakcji sprzedaży/kupna zwierząt gospodarskich na targowiskach.

a Average annual prices – excluding quotations of early kinds of potatoes; since July – for month periods the prices of potatoes harvested in a given year.

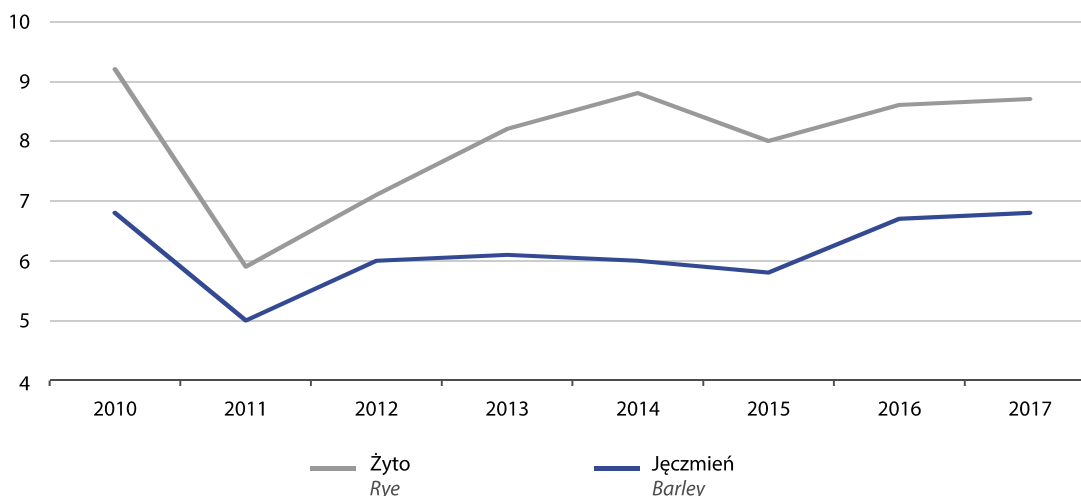
Note. In 2017 livestock sale/purchase transactions were not noted in marketplaces.

W 2017 r. w województwie podlaskim średnia cena 1 kg żywca wołowego w punktach skupu wzrosła o 8,6% w odniesieniu do zanotowanej rok wcześniej i wyniosła 6,08 zł.

Za 1 kg żywca wieprzowego w skupie w omawianym roku płacono średnio 5,03 zł, czyli o 10,3% więcej niż w 2016 r.

Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do ceny targowiskowej żyta uległa zwiększeniu w odniesieniu do roku poprzedniego. Ukształtowała się ona na poziomie 8,7 wobec 8,6 w 2016 r. Relacja ceny skupu żywca wieprzowego do targowiskowej ceny jęczmienia w analizowanym roku wyniosła 6,8 wobec 6,7 w 2016 r.

Wykres 17. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
Chart 17. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

Przeciętna cena 1 kg żywca drobiowego w 2017 r. wynosiła 3,54 zł, tj. o 0,8% mniej niż przed rokiem.

Za 1 l mleka skupionego z terenu województwa w 2017 r. producenci otrzymywali średnio 1,47 zł, tj. o 23,2% więcej niż w roku poprzednim.

Rozdział 6

Chapter 6

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje (ustaloną szacunkowo):

- produkcję roślinną, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
- produkcję zwierzęcą, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Przy ustalaniu **produkcji rolniczej w cenach stałych** przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

W 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wartość globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych) w województwie podlaskim zmniejszyła się o 7,0%, przy czym wartość produkcji roślinnej wzrosła o 10,3%, natomiast zwierzęcej – spadła o 11,5%.

Wartość końcowej produkcji rolniczej wytworzonej w województwie w omawianym roku była o 7,1% niższa w odniesieniu do zanotowanej w 2015 r., o czym zadecydowało zmniejszenie (o 10,4%) produkcji zwierzęcej, przy znaczącym wzroście (o 39,1%) produkcji roślinnej.

Na skutek spadku (o 8,9%) produkcji zwierzęcej i niewielkiego wzrostu (o 2,9%) produkcji roślinnej, wartość towarowej produkcji rolniczej w regionie zmalała w ujęciu rocznym o 8,1%.

Tablica 45. Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
Table 45. Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015		2016	
	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>
	rok poprzedni=100 <i>previous year=100</i>			
Produkcja globalna <i>Gross output</i>	99,9	100,4	93,0	92,8
roślinna <i>crop</i>	80,0	81,3	110,3	110,7
zwierzęca <i>animal</i>	106,8	106,8	88,5	88,2
Produkcja końcowa <i>Final output</i>	101,6	102,3	92,9	92,5
roślinna <i>crop</i>	69,1	73,2	139,1	141,9
zwierzęca <i>animal</i>	105,1	105,1	89,6	89,3
Produkcja towarowa <i>Market output</i>	102,9	103,8	91,9	91,6
roślinna <i>crop</i>	81,4	89,9	102,9	103,5
zwierzęca <i>animal</i>	105,0	104,9	91,1	90,8

W analizowanym roku udział regionu w krajowej globalnej produkcji rolniczej ukształtował się na poziomie 6,2%. W przypadku produkcji roślinnej wyniósł on 3,0%, a zwierzęcej – 9,4% i w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem zmniejszył się o 0,2 p.proc.

W ogólnej wartości globalnej produkcji rolniczej w województwie podlaskim 24,6% stanowiła produkcja roślinna, natomiast pozostałe 75,4% przypadało na dominującą w regionie produkcję zwierzęcą. Najwyższy udział w wartości wytworzonej produkcji roślinnej miały zboża (które stanowiły 10,0% produkcji globalnej ogółem), a zwierzęcej – mleko (46,5%).

Tablica 46. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)
Table 46. Structure of gross and market agricultural output (constant prices)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2016
	w odsetkach <i>in percent</i>	
Produkcja globalna <i>Gross output</i>		
Ogółem Total	100,0	100,0
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	20,7	24,6
zboża <i>cereals</i>	9,3	10,0
w tym zboża podstawowe <i>of which basic cereals</i>	8,5	6,8
w tym: pszenica <i>of which: wheat</i>	1,7	1,6
żyto <i>rye</i>	0,7	0,8
jęczmień <i>barley</i>	0,5	0,6
ziemniaki <i>potatoes</i>	1,1	0,7
przemysłowe <i>industrial</i>	0,7	1,0
w tym buraki cukrowe <i>of which sugar beets</i>	0,0	0,0
warzywa <i>vegetables</i>	1,1	1,1
owoce <i>fruit</i>	0,7	1,0
siano łąkowe <i>meadow hay</i>	2,5	4,0
pozostałe <i>others</i>	5,4	6,8
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	79,3	75,4
żywiec rzeźny ^a <i>animals for slaughter^a</i>	23,3	25,0
w tym: <i>of which:</i>		
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	8,4	9,2
cielęta <i>calves</i>	0,3	0,3

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tablica 46. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) (cd.)
Table 46. Structure of gross and market agricultural output (constant prices) (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2016
	w odsetkach <i>in percent</i>	
Produkcja globalna (dok.) <i>Gross output (cont.)</i>		
żywiec rzeźny ^a (dok.): <i>animals for slaughter^a (cont.):</i>		
trzoda chlewna <i>pigs</i>	6,8	5,8
owce <i>sheep</i>	0,0	0,0
drób <i>poultry</i>	7,4	9,4
przyrost stada (podstawowego i obrotowego) <i>increase in herd (basic and working)</i>	0,6	-0,5
mleko krowie <i>cows' milk</i>	51,8	46,5
jaja kurze <i>hen eggs</i>	1,3	1,9
obornik <i>manure</i>	2,0	2,0
pozostałe <i>others</i>	0,3	0,5
Produkcja towarowa <i>Market output</i>		
Ogółem <i>Total</i>	100,0	100,0
Produkcja roślinna <i>Crop output</i>	7,0	7,8
zboża <i>cereals</i>	3,3	3,5
w tym zboża podstawowe <i>of which basic cereals</i>	2,7	2,7
w tym: pszenica <i>of which: wheat</i>	1,1	1,2
żyto <i>rye</i>	0,6	0,6
jęczmień <i>barley</i>	0,1	0,1
ziemniaki <i>potatoes</i>	0,9	1,2

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Tablica 46. Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) (dok.)
Table 46. Structure of gross and market agricultural output (constant prices) (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2015	2016
	w odsetkach <i>in percent</i>	
Produkcja towarowa (dok.) <i>Market output (cont.)</i>		
Produkcja roślinna (dok.): <i>Crop output (cont.):</i>		
przemysłowe <i>industrial</i>	0,4	0,3
w tym buraki cukrowe <i>of which sugar beets</i>	0,0	0,0
warzywa <i>vegetables</i>	1,1	1,2
owoce <i>fruit</i>	0,8	1,1
pozostałe <i>others</i>	0,5	0,5
Produkcja zwierzęca <i>Animal output</i>	93,0	92,2
żywiec rzeźny ^a <i>animals for slaughter^a</i>	30,0	32,6
w tym: <i>of which:</i>		
bydło (bez cieląt) <i>cattle (excluding calves)</i>	10,8	12,1
cielęta <i>calves</i>	0,4	0,3
trzoda chlewna <i>pigs</i>	8,3	7,0
owce <i>sheep</i>	0,0	0,0
drób <i>poultry</i>	9,9	12,7
mleko krowie <i>cows' milk</i>	61,6	56,9
jaja kurze <i>hen eggs</i>	1,3	2,2
pozostałe <i>others</i>	0,1	0,5

^a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

Uwagi ogólne

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), do której są zaliczane.
2. Dane zostały przedstawione dla rolnictwa ogółem oraz gospodarstw indywidualnych (gospodarstw rolnych osób fizycznych).
3. **Gospodarstwo rolne** – jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadząca działalność rolniczą. Do działalności rolniczej zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym również uprawę grzybów), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych, chów i hodowlę zwierząt w gospodarstwie (bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, zwierząt futerkowych, zwierząt łownych utrzymywanych na rzeź), pszczoł oraz działalność polegającą na utrzymaniu gruntów rolnych już niewykorzystywanych do celów produkcyjnych według zasad dobrej kultury rolnej przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska (zgodnie z normami).

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną. Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące produkcję rolną (roślinną i zwierzęcą) o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali, w tym działły specjalne produkcji rolnej.

Za **użytkownika gospodarstwa rolnego** uważa się osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, faktycznie użytkującą gospodarstwo rolne, niezależnie od tego, czy jest właścicielem, dzierżawcą tego gospodarstwa, czy też użytkuje je z innego tytułu i niezależnie od tego, czy grunty wchodzące w skład gospodarstwa rolnego są położone na terenie jednej czy kilku gmin.

4. Wielkość **produkcji roślinnej** obliczono na podstawie:
 - wyników reprezentacyjnego czerwcowego badania rolniczego (R-CzBR) i badania struktury gospodarstw rolnych (SGR) lub powszechnych spisów rolnych – w zakresie powierzchni zasiewów,
 - wyników reprezentacyjnych badań plonów i zbiorów oraz ocen i ekspertyz rzeczoznawców GUS,
 - sprawozdań statystycznych z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek z udziałem mienia sektora prywatnego i publicznego.
5. Pod pojęciem **plon** rozumie się ilość jednostek wagowych (dt) danego ziemiopłodu zebranego z jednostki powierzchni (ha). W szacunkach plonów obowiązuje zasada obliczania plonów przeciętnych jako średnich ważonych, gdzie waga jest powierzchnią danej uprawy. Uwzględniane są przy tym powierzchnie, z których uzyskano wysokie, jak też i niskie plony oraz powierzchnie, z których plonów nie zebrano (zostały zniszczone w wyniku gradobicia, powodzi itp.).
6. **Produkcję ziemniaków, warzyw i truskawek** ujęto łącznie z produkcją z działek pracowników gospodarstw państwowych i członków gospodarstw spółdzielczych.
7. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowie zwierząt gospodarskich zestawiono **według siedziby użytkownika**, tzn. miejsca zamieszkania użytkownika gospodarstw indywidualnych bądź miejsca lokalizacji zarządu w przypadku pozostałych gospodarstw, bez względu na miejsce położenia gruntów.
8. Do wyliczeń **wskaźników natężenia na jednostkę powierzchni użytków rolnych** przyjęto użytki rolne według stanu w czerwcu; w 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego.

- 9. Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
- 10.** Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.
- 11.** Ze względu na zaokrąglenia danych (w tym zaokrąglenia automatyczne zastosowane w procesie uogólnienia danych z próby w badaniach reprezentacyjnych), w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Dane te są poprawne pod względem merytorycznym.

General notes

1. Information on agricultural production presented herein has been compiled with the use of the **kind of activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities irrespective of their section in NACE rev.2 (PKD 2007), which they are included in.
2. Data have been presented for agriculture (grand total) as well as for private farms (agricultural holdings used by natural persons).
3. **An agricultural holding** – a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and conducts agricultural activity. An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock in a farm, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, fur animals, wild animals kept for slaughter, and bees, as well as activity of maintaining agricultural land, no longer used for production purposes, in accordance with cultivation principles and with respect for environment protection requirements (according to the norms).

A private farm is an agricultural holding used by a natural person. Private farms include:

- holdings with the area of 1 ha or more of agricultural land,
- holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting agricultural production (crop and animal output) on a significant (determined by the appropriate thresholds) scale, including special branches of agricultural activities.

A holder is understood as either a natural person, a legal person or an organisational unit without legal personality, actually using the land, regardless of whether as an owner or a leaseholder, or using the land in any other respect, irrespective of whether the land constituting the farm is situated in one or in several gminas.

4. **Crop output value** was calculated on the basis of:
 - June sample farm survey results (R-CzBR) and farm structure survey (SGR) or agricultural censuses – on sown area,
 - sample survey results on crop production as well as CSO experts opinions;
 - statistical reports of the state farms, agricultural production cooperatives and companies with private and public property share.
5. **Yield** is understood as a number of weight units (dt) of particular agricultural product harvested from the area unit (ha). Yield estimation consists of calculation of average yields as a weighted average, where the weight is the area of given cultivation. During the calculation, area of high and low yields as well as area which did not get in the crop (because of hailstorm, flood, etc.) have been taken into consideration.
6. **Production of potatoes, vegetables and strawberries** comprises also their production from plots of land belonging to state farms employees and to members of agricultural production cooperatives.
7. Data on land use, sown area and livestock have been presented by **the residence of the agricultural holding user**, i.e. by the residence of a private farm user or, in the case of other agricultural holdings, by the management head office, irrespective of the location of land.
8. **Intensity ratios per unit of agricultural land area** have been calculated on the basis of agricultural land area as of June; in 2010 – on the Agricultural Census.
9. **Relative numbers (indices, percentages)** have been, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

- 10.** Selected information for the last year have been presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.
- 11.** Due to the rounding of data (including automatic rounding performed in the in the sample data aggregation process), in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Data are correct in terms of content.

Aneks
Appendix

I. Rolnictwo w województwie podlaskim na tle pozostałych województw w 2017 r.

I. Agriculture in Podlaskie voivodship against the background of other voivodships in 2017

Województwa	Użytki rolne ^a w gospodarstwach rolnych <i>Agricultural land^a in agricultural holdings</i>		Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach rolnych posiadających użytki ^a <i>Average area of agricultural land in agricultural holdings with agricultural land</i>		Plony z 1 ha <i>Yields per 1 ha</i>						Bydło ^a na 100 ha użytków rolnych <i>Cattle^a per 100 ha of agricultural land</i>	
					zboża podstawowe łącznie z mieszankami zbożowymi <i>basic cereals including mixed grains</i>		ziemniaki ^e <i>potatoes^e</i>		rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>			
	w tys. ha <i>in thous. ha</i>	lokata <i>place</i>	w ha <i>in ha</i>	lokata <i>place</i>	w dt <i>in dt</i>	lokata <i>place</i>	w dt <i>in dt</i>	lokata <i>place</i>	w dt <i>in dt</i>	lokata <i>place</i>	w szt. <i>in heads</i>	lokata <i>place</i>
POLSKA	14620,5	x	10,40	x	40,0	x	279	x	29,5	x	42,0	x
Dolnośląskie	916,7	8	15,77	7	49,1	2	350	2	31,1	5	11,8	16
Kujawsko- pomorskie	1065,6	4	16,29	6	43,2	5/6	290	7	31,0	6	47,9	5
Lubelskie	1455,9	3	8,40	11	43,4	4	289	8	32,7	2	25,7	11
Lubuskie	390,7	15	18,46	4	42,0	7	317	3	26,4	13	21,2	13
Łódzkie	1017,7	6	7,99	12	35,2	12	272	10	29,1	10	45,8	6
Małopolskie	564,6	12	4,18	16	36,7	11	220	16	30,5	7	30,0	9
Mazowieckie	1940,1	1	9,02	10	30,8	15	280	9	25,1	15	57,9	3
Opolskie	503,0	13	18,33	5	55,6	1	358	1	31,4	4	24,4	12
Podkarpackie	568,3	11	4,39	15	34,9	13	265	11	24,2	16	15,7	14
Podlaskie	1064,1	5	13,22	9	29,9	16	260	12	32,9	1	95,7	1
Pomorskie	748,0	10	18,50	3	43,2	5/6	291	6	32,4	3	28,7	10
Śląskie	371,4	16	6,80	13	41,2	9	221	15	29,2	9	34,0	7
Świętokrzyskie	486,2	14	5,82	14	32,2	14	223	14	30,0	8	33,8	8
Warmińsko- mazurskie	943,2	7	22,03	2	39,3	10	247	13	28,2	12	49,3	4
Wielkopolskie	1772,0	2	14,60	8	41,9	8	308	4	28,3	11	56,8	2
Zachodnio- pomorskie	812,9	9	27,61	1	44,6	3	301	5	25,9	14	12,4	15

a Stan w czerwcu. b Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; łącznie w przeliczeniu na czysty składnik. e Łącznie z produkcją w ogrodach przydomowych.

a As of June. b It concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. c Paid

Trzoda chlewna ^a na 100 ha użytków rolnych <i>Pigs^a per 100 ha of agricultural land</i>		Produkcja żywności rzeźnego w przeliczeniu na mięso ^b na 1 ha użytków rolnych w 2016 r. <i>Production of animals for slaughter in terms of meat^b per 1 ha of agricultural land in 2016</i>		Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w 2016 r. <i>Cow's milk production per 1 ha of agricultural land in 2016</i>		Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w 2016 r. <i>Average annual quantity of milk per cow in 2016</i>		Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych (ceny bieżące ^c) <i>Value of agricultural products procurement per 1 ha of agricultural land (current prices^c)</i>		Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych ^d na 1 ha użytków rolnych w roku gospodarczym 2016/17 <i>Consumption of mineral or chemical^d fertilizers per 1 ha of agricultural land in 2016/2017 farming year</i>		Voivodships
w szt. <i>in heads</i>	lokata <i>place</i>	w kg <i>in kg</i>	lokata <i>place</i>	w l <i>in l</i>	lokata <i>place</i>	w l <i>in l</i>	lokata <i>place</i>	w zł <i>in zł</i>	lokata <i>place</i>	w kg <i>in kg</i>	lokata <i>place</i>	
77,7	x	339,6	x	885	x	5563	x	4467	x	140,2	x	POLAND
20,3	16	102,8	16	197	15	4345	12	2718	14	174,4	3	Dolnośląskie
115,0	2	404,3	6	921	6	6108	3	5053	4	201,4	1	Kujawsko- pomorskie
42,3	10	175,3	14	531	10	5503	7	3033	11	165,8	4	Lubelskie
41,9	11	317,3	7	209	14	2995	16	3174	10	103,2	14	Lubuskie
105,7	3	441,9	4	1030	4	5431	9	4484	8	138,6	6	Łódzkie
33,5	13	206,4	11	645	8	4229	14	2216	16	93,7	15	Małopolskie
51,5	8	490,9	2	1402	2	5560	6	6336	2	117,9	10	Mazowieckie
79,0	5	198,6	13	535	9	6527	1	4512	7	190,2	2	Opolskie
30,1	14	146,9	15	368	13	4395	11	1753	15	82,2	16	Podkarpackie
28,5	15	224,4	10	2362	1	5872	4	5055	3	109,6	13	Podlaskie
91,0	4	426,2	5	489	12	5268	10	4940	5	136,3	7	Pomorskie
63,4	6	478,2	3	701	7	5841	5	3926	9	124,2	9	Śląskie
45,9	9	267,3	9	509	11	4273	13	2870	12	115,3	12	Świętokrzyskie
51,7	7	305,7	8	994	5	5444	8	4558	6	116,5	11	Warmińsko- mazurskie
229,7	1	611,5	1	1037	3	6436	2	6751	1	163,6	5	Wielkopolskie
35,0	12	203,0	12	173	16	3831	15	2728	13	134,5	8	Zachodnio- pomorskie

z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej. c Płacone dostawcom; bez podatku od towarów i usług. d Łącznie z nawozami wieloskładnikowymi;

to suppliers; excluding VAT. d Including mixed fertilizers; in terms of pure ingredient. e Including production in kitchen gardens.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie

II. Trends and major economic and production results in agriculture

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^a w tys. <i>Agricultural holdings (as of June)^a in thous.</i>	84,1	92,8	80,9	79,1	.	.	81,2	.
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	84,0	92,7	80,8	79,0	.	.	81,1	.
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^a w tys. ha <i>Agricultural land area^a (as of June) in thous. ha</i>	1057,0	1058,6	1083,4	1074,1	1078,0	1058,3	1094,0	1064,1
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	1037,7	1043,3	1068,7	1058,2	1063,0	1042,6	1074,1	1050,4
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^a w %: <i>Share in total sown area^a (as of June) in %:</i>								
zbóż podstawowych <i>basic cereals</i>	44,0	43,3	39,4	37,3	37,4	37,7	35,4	36,3
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	43,6	43,0	39,0	36,9	37,1	37,4	35,1	36,1
ziemniaków <i>potatoes</i>	2,8	2,8	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	2,9	2,9	1,9	3,8	1,6	1,8	1,2	2,5
roślin przemysłowych <i>industrial plants</i>	1,6	1,4	1,4	1,6	1,8	1,8	2,1	2,5
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	1,2	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6	2,0	2,2
Plony z 1 ha w dt: <i>Yields per 1 ha in dt:</i>								
zbóż podstawowych <i>basic cereals</i>	29,0	25,9	29,1	28,6	31,9	27,9	28,1	30,4
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	29,0	25,6	28,7	28,3	31,5	27,4	27,8	30,0
ziemniaków ^b <i>potatoes^b</i>	206	202	210	190	224	163	221	260
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	206	202	210	190	224	162	221	260
rzepaku i rzepiku <i>of rape and turnip rape</i>	23,9	26,4	28,0	31,6	32,2	28,7	25,8	32,9
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	23,9	26,5	26,5	31,4	31,5	27,2	25,5	32,5

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Bez ogrodów przydomowych.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b Excluding kitchen gardens.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (cd.)

II. Trends and major economic and production results in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{abc} na 100 ha użytków rolnych <i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{abc} per 100 ha of agricultural land</i>	76,4	79,5	75,5	78,2	77,3	78,6	74,9	82,3
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	77,4	80,3	76,3	79,0	78,1	79,4	75,9	83,1
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^a w % <i>Share of cows in cattle stocks (as of June) ^a in %</i>	52,0	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	52,1	48,8	51,1	49,1	47,5	48,3	46,2	45,5
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w czerwcu) ^{ac} w % <i>Share of sows in pig stocks (as of June) ^{ac} in %</i>	9,4	8,5	9,4	9,1	8,7	8,2	8,4	8,0
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	9,3	8,5	9,3	9,0	8,5	8,1	8,4	7,8
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg <i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg</i>	196,1	191,6	176,6	200,0	208,4	221,4	224,4	.
Produkcja mleka krowiego w l: <i>Production of cows' milk in l:</i>								
na 1 ha użytków rolnych <i>per 1 ha of agricultural land</i>	1863	2076	2097	2198	2195	2424	2362	.
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	1894	2102	2121	2227	2221	2456	2402	.
na 1 krowę <i>per cow</i>	4105	4754	4914	5143	5251	5673	5872	.
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	4104	4752	4912	5142	5250	5677	5875	.
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^a na 100 ha użytków rolnych w szt. <i>Agricultural tractors (as of June) ^a per 100 ha of agricultural land in units</i>	9,6	.	.	9,8	.	.	10,1	.
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	9,7	.	.	9,9	.	.	10,2	.

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. c Trzoda chlewna w latach: 2011, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej.

a In 2010 data of the Agricultural Census. b The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. c Pigs in 2011, 2012 and 2013 – as of the end of July. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight.

II. Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (dok.)

II. Trends and major economic and production results in agriculture (cont.)

Wyszczególnienie <i>pecification</i>	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^a ^b na 1 ha użytków rolnych w kg <i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{ab} per 1 ha of agricultural land in kg</i>	106,2	95,3	99,5	97,6	115,7	88,7	95,1	109,6
w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	105,9	94,0	98,6	97,3	115,1	87,9	94,7	109,1

a W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16 i 2016/17; lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2016/17 oznacza okres od 1 VII 2016 r. do 30 VI 2017 r.).

a In 2010 data of the Agricultural Census. b Concerns respectively the: 2009/10, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14, 2014/15, 2015/16 and 2016/17 farming years; farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2016/17 farming year covers the period from 1 VII 2016 to 30 VI 2017).